

Generálny partner

INVESTORI – STAVEBNÉ FIRMY – PROJEKTOVÉ SPOLOČNOSTI

POLROČNÁ ŠTÚDIA SLOVENSKÉHO STAVEBNÍCTVA

VÝVOJ STAVEBNÍCTVA 2021 +0,1 % / VÝVOJ TRHU PROJEKTOVÝCH PRÁC 2021 +3,0 %

POĎAKOVANIE

Vážení uživatelia našich štúdií,

v rukách práve držíte druhé a zároveň posledné tohtoročné vydanie Polročnej štúdie slovenského stavebníctva H2/2021. Som nesmierne rád, že aj tento rok sa nám za Vašej aktívnej spolupráce podarilo štúdiu vytvoriť. Poďakovanie tiež patrí našim partnerom, bez ktorých by štúdia nemohla vzniknúť.

V rámci tohto polroka sme sa rozhodli zamerať na vývoj trhu stavebných a projektových prác, ako je už našou tradíciou. Nad rámec tohto štandardného výskumu sa tiež venujeme čerpaniu finančných prostriedkov z fondov EŠI verejnou správou v oblasti výstavby a neustále rastúcim cenám stavebných materiálov.

Zber dát prebiehal v septembri a októbri roka 2021 a zúčastnilo sa ho:

- 100 malých, stredných aj veľkých stavebných spoločností formou telefonických, elektronických a osobných interview,
- 102 malých, stredných a veľkých projektových spoločností

Záverom by som Vám rád poprial príjemné čítanie a hladký vstup no nového roka 2022.

Michal Vacek

riaditeľ spoločnosti CEEC Research s.r.o.

ÚVODNÉ SLOVO MINISTRA DOPRAVY A VÝSTAVBY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Zotavovanie sa z pandémie prináša pre stavebný sektor mimoriadne náročné výzvy. Problémom nie sú len vysoké ceny, ale aj nedostatok materiálov, ktoré už teraz reálne ovplyvňujú verejné aj súkromné zákazky. Niektoré suroviny sú prakticky vykupené, u iných rastie cena v desiatkach či dokonca stovkách percent.

Podľa informácií z Národnej diaľničnej spoločnosti im na stole pribúdajú požiadavky jednotlivých staviteľov na dofinancovanie projektov. Už teraz sú vo výške desiatok miliónov EUR a keďže situácia sa stále nezlepšuje, dá sa očakávať, že prídu ďalšie. Výsledné ceny sa pri veľkých štátnych zákazkách môžu zvyšovať možno o 15 až 20 percent. A netýka sa to len Národnej diaľničnej spoločnosti. Veľké projekty majú rozbehnuté aj Železničná spoločnosť Slovensko, Slovenská správa ciest a takisto Štátny fond rozvoja bývania.

Situácia je mimoriadne zložitá a prakticky na dennej báze hľadáme riešenia. Je to však mimoriadne náročné. Zmluvy a zákony majú svoje limity. Na druhej strane je nám jasné, že

kontrakty podpísané pred 3, 5, možno aj 10 rokmi s tým, čo zažívame dnes, nemohli nijako počítať. Nechceme sa preto zbaviť zodpovednosti a hodiť všetko na stavbárov. Naopak, chceme byť pre nich silným partnerom a podporíme ich, ako len budeme môcť. Nepotrebujeme druhé Višňové, nechceme, aby firmy krachovali, alebo odchádzali zo stavby preto, že ju nemajú za čo dokončiť. Ku každému prípadu budeme pristupovať individuálne.

V budúcom roku sa očakáva na trhu stabilizácia. Verím, že to tak bude a odrazíme sa k lepším časom. Musíme myslieť pozitívne a pozeráť sa do budúcnosti. Ani tieto problémy nás nemôžu odradiť od pokračovania v prebiehajúcich projektoch a v príprave nových, práve naopak. U nás na ministerstve sme vypracovali harmonogram priorít v cestnej aj železničnej infraštruktúre. Je to plán, ktorý nám môže pomôcť pozviechať sa z pandémie. Cestou z krízy totiž spravidla bývajú masívne investície a tie sa nedajú robiť bez toho, aby sme nevedeli, čo, kedy a ako stavať.

Andrej Doležal

minister dopravy a výstavby SR

ÚVODNÉ SLOVO ŠTÁTNEJ TAJOMNIČKY MINISTERSTVA DOPRAVY A VÝSTAVBY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

V súčasnom období slovenské stavebníctvo čelí viacerým problémom, ktoré výrazným spôsobom ovplyvňujú aj oblasť plánovanej a prebiehajúcej výstavby nájomných bytov. Okrem ekonomických dopadov vyvolaných zvyšovaním vstupných cien materiálov a služieb spojených s výstavbou, je to aj neistota na strane investorov vyplývajúca z budúceho vývoja trhu.

Súčasný rast cien niektorých komodít a stavebných materiálov môže negatívne ovplyvniť celý segment stavebníctva ako aj realizáciu verejných projektov. Ministerstvo dopravy otvorilo otázku rastu cien verejných stavieb aj na úrovni Ministerstva financií a Úradu vlády SR, keďže sa domnievame, že ide o významnú tému, ktorú je nutné riešiť a riešenia pretaviť do konkrétnych krokov. Rast cien pritom nie je len otázkou zabezpečenia finančného krytia očakávaných nárastov, ale má konotácie aj v oblasti verejného obstarávania a obchodno-právnych vzťahov medzi objednávatelom a zhotoviteľom. Finálne riešenie preto vyžaduje aktívny prístup všetkých dotknutých rezortov.

Jedným z prvých krokov, ktorých realizácia je v kompetencii MDV SR, je aj pripravovaná legislatívna úprava vyhlášky v oblasti stanovenia oprávnených nákladov obstarávania nájomných bytov, ktorá reaguje na zvyšovanie stavebných nákladov v súvislosti s vývojom cien stavebných prác a stavebných materiálov spotrebovaných v stavebníctve.

Prvoradým cieľom štátnej bytovej politiky je v dlhodobom horizonte vytvoriť podmienky pre cenovo dostupné bývanie predovšetkým prostredníctvom podpory nájomných bytov, a to pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja, ako aj energetickej a ekonomickej efektívnosti.

Taktiež navrhujeme opatrenia v súvislosti s meniacimi sa technickými požiadavkami kladenými na stavby ako je bezbariérovosť, zelené opatrenia a elektromobilita. Navrhované opatrenia spolu s nastavenými finančnými schémami majú naďalej vytvárať predpoklady, aby nájomné bývanie bolo cenovo dostupnejšou alternatívou voči vlastníckemu bývaniu.

Katarína Bruncková

štátna tajomníčka Ministerstva dopravy a výstavby SR

PARTNERI

ĎAKUJEME VŠETKÝM NAŠIM PARTNEROM ZA SKVELÚ SPOLUPRÁCU, BEZ KTOREJ BY SME NEMOHLI ŠTÚDIE BEZPLATNE ŠÍRIŤ A SPROSTREDKOVÁVAŤ.

Generálny partner

Strieborný partner

Výhradný partner pre aukcie vozidiel a špeciálnej techniky

Bronzoví partneri

Valbek Prodex

Odborní garanti

Partner

OBSAH

KAPITOLA 01

str. 8

Stavebníctvo v tomto roku porastie o 0,1 %. Väčší prepád trhu očakávajú veľké stavebné spoločnosti a spoločnosti zaoberajúce sa inžinierskou výstavbou. Kapacity stavebných spoločností sú v súčasnej chvíli vyťažené na 86 %.

KAPITOLA 02

str. 14

V januári až septembri 2021 boli oznámené stavebné zákazky v celkovej hodnote 1,7 mld. EUR, z toho bolo neskôr zadáných 0,3 mld. EUR (teda 18 % z oznámených). Ich skutočná zadaná hodnota bola iba 0,2 mld. EUR, pretože zadaná hodnota bola zatiaľ o cca 20 % nižšia než pri oznámení. Z celkového objemu oznámených zákaziek boli neskôr zrušené zákazky za 0,1 mld. EUR (teda cca 8 % z oznámených). Po odčítaní zadáných a zrušených zákaziek zostáva v systéme ešte 1,3 mld. EUR (teda 74 %), ktoré neboli zatiaľ zadané, alebo zrušené (prípadne informácia, že sa tak stalo, nebola dodaná).

KAPITOLA 03

str. 22

Tržby stavebných spoločností tento rok poklesnú o 1,3 %. Vyšší prepád tržieb očakávajú malé spoločnosti. V priemere majú stavebné spoločnosti zazmluvnené zákazky na 7 mesiacov dopredu. Pre 43 % opýtaných sa jedná o pokles tejto doby.

KAPITOLA 04

str. 26

Verejná správa, podľa stavebných spoločností, plne nevyužíva potenciál čerpania finančných prostriedkov z fondov EŠI. Vyššia aktivita verejnej správy v tejto oblasti by, podľa 60 % opýtaných, prispela k zlepšeniu situácie v stavebníctve. Zákazky spolufinancované z EŠIF tvoria v priemere 17 % celkových zákaziek stavebných spoločností. Realizácie projektov zadávaných z týchto fondov predstavujú komplikácie iba čiastočne. Jedná sa predovšetkým o vyššiu administratívnu záťaž.

KAPITOLA 05

str. 32

Zdražovanie stavebných materiálov pocítilo 96 % opýtaných stavebných spoločností. Stavby môžu zdražieť až o 31 % vplyvom tejto situácie. Stavebné spoločnosti preceňujú pripravované aj prebiehajúce stavby. Stavebné spoločnosti nemajú tieto situácie zmluvne ošetrené. Dôvodom sú často legislatívne obmedzenia v prípade verejných zákaziek. Stavebné spoločnosti odsúvali realizáciu stavieb z dôvodu precenenia a nedostatku materiálu.

KAPITOLA 06

str. 42

Projektanti očakávajú v tomto roku rast trhu o 3,0 %. Vyšší rast trhu očakáva inžinierske stavitelstvo. Kapacity projektových spoločností sú vyťažené v priemere na 88 %.

KAPITOLA 07

str. 46

Tržby projektových spoločností tento rok porastú o 2,7 %. Tržby rýchlejšie porastú spoločnostiam venujúcim sa inžinierskej projekcii. V priemere majú firmy zazmluvnené zákazky na 5 mesiacov dopredu. Maržu nebude meniť 59 % opýtaných spoločností.

KAPITOLA 08

str. 52

Verejná správa nie je príliš ochotná vykonávať zmeny pre bližšie špecifikácie zadaní. Najlepšie komunikuje súkromný sektor. Podľa necelej polovice opýtaných nie je projektová dokumentácia zbytočne príliš podrobná. Najviac podrobností obsahuje dokumentácia pre stavebné povolenie. U súkromných investorov vystihuje stanovená hodnota predpokladané ceny náročnosti spracovania podľa 50 % opýtaných. Požiadavky na spracovanie v BIM boli uplatnené z najväčšej časti u súkromných investorov.

KAPITOLA 09

str. 60

Podľa 48 % opýtaných nechápu verejní investori správne úlohu a význam technického dozoru investora. Najčastejšie sa projektové spoločnosti stretávajú s FIDIC. Podľa 67 % opýtaných je v týchto podmienkach riadne definovaný výkon TDI. Podľa 59 % opýtaných nie je technický dozor vykonávaný nezávisle a odborne. Podľa 48 % opýtaných nebude mať digitalizácia vplyv na riadenie a komunikáciu medzi Objednávateľom, technickým dozorom a Zhotoviteľom. Digitalizácia povedie k zjednodušeniu komunikácie iba čiastočne.

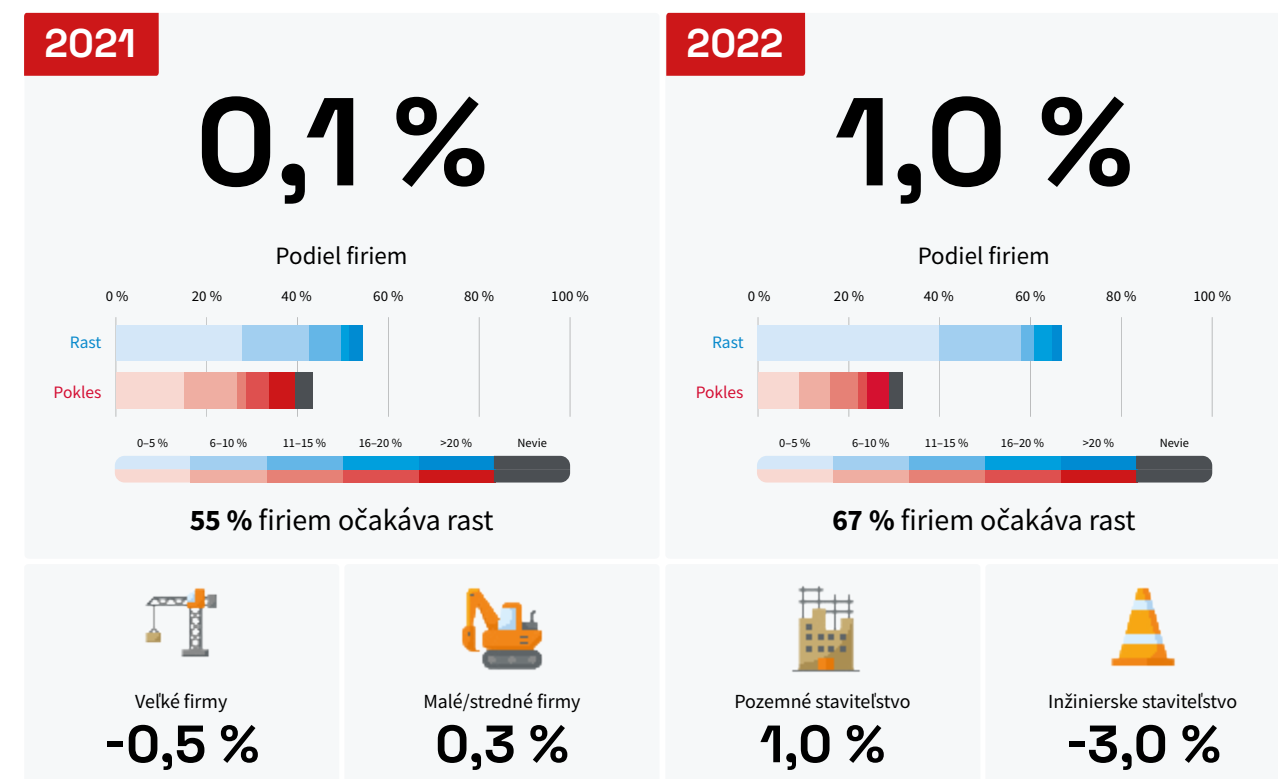
01

Stavebníctvo v tomto roku porastie o 0,1 %. Väčší prepád trhu očakávajú veľké stavebné spoločnosti a spoločnosti zaoberajúce sa inžinierskou výstavbou. Kapacity stavebných spoločností sú v súčasnej chvíli vyťažené na 86 %.

STAVEBNÍCTVO TENTO ROK PORASTIE O 0,1 %

Stavebné firmy tento rok očakávajú rast trhu stavebných prác, ktorý bude mať blízko k stagnácii. Podľa ich očakávaní trh porastie o 0,1 % v tomto roku. V roku 2022 potom očakávajú rast trhu o 1,0 %.

Vývoj trhu stavebných prác

Andrej Doležal
minister dopravy a výstavby SR

Predpovedať vývoj pre tento aj budúci rok je prakticky nemožné. To, čo sa dnes na trhu deje, rozhodne nikto nemohol očakávať pred rokom. Situácia sa momentálne mení absolútne živelne, v istých prípadoch sa už ani vývoj trhu neriadi len úplne štandardnými trhovými pravidlami

a aktuálne to stále nevyzerá, že by sa mala upokojiť. Aj preto je veľmi náročné predpovedať budúcnosť. Sú signály, že by malo prísť k stabilizácii a budúci rok by z hľadiska cien už nemal byť taký turbulentný.

VEĽKÉ STAVEBNÉ SPOLOČNOSTÍ OČAKÁVAJÚ PREPAD TRHU

Pri rozdelení spoločností, podľa ich obratu, na veľké a malé (veľké stavebné spoločnosti klasifikujeme ako tie s ročným obratom vyšším než 4 milióny EUR) si môžeme všimnúť, že veľké stavebné spoločnosti očakávajú prepád trhu v tomto roku o 0,5 %. V roku 2022 by sa, podľa nich, mala situácia stabilizovať a trh by mal, naopak, porásť o 1,0 %. Malé stavebné spoločnosti, naopak, očakávajú rast trhu stavebných prác o 0,3 % v tomto roku, s ďalším rastom o 1,1 % počítajú aj v nasledujúcom roku.

Anton Barčík

predseda predstavenstva spoločnosti Považská cementáreň, a.s.

Vývoj dopytu v stavebníctve z nášho pohľadu možno v tomto roku hodnotiť pozitívne. Rok po príchode celosvetovej pandémie je stavebný sektor (a nielen ten) konfrontovaný nedostatkom stavebných materiálov a hlavne s výrazným rastom nákladov. To je spôsobené enormným nárastom nákladov na energiu, čo sa automaticky musí premietnuť aj do

finálnych cien produktov. Očakávam, že tento výrazný nárast cien stavebných materiálov sa naplno prejaví až v budúcom roku. Rozostavané stavby sa dokončia, ale je veľmi náročné odhadnúť vývoj v druhej polovici roka. Skôr sa obávam, že z dôvodu rastu nákladov v stavebníctve dôjde k miernej stagnácii v stavebníctve.

VYŠŠÍ PREPAD TRHU OČAKÁVA INŽINIERSKA VÝSTAVBA

Spoločnosti zaoberajúce sa prevažne inžinierskou výstavbou očakávajú v tomto roku prepád trhu o 3,0 %. S ďalším miernym prepádom počítajú aj pre rok 2022, a to vo výške 0,2 %. Pozemné staviteľstvo, naopak, počíta s rastom trhu, a to až o 1,0 % v tomto roku a v nasledujúcom roku potom o ďalších 1,4 %.

Michal Vacek

riaditeľ spoločnosti CEEC Research s.r.o.

Kríza sa na stavebníctve bezpochyby podpísala. Aj napriek tomu ale stavebné spoločnosti ďalej neočakávajú prepád trhu, aj keď počítajú s rastom blízky stagnácii. Zákazky budú vyhlásené a príde tiež podpora z fondov EŠF, preto očakávam, že sa situácia v stavebníctve výhľadovo zlepší.

KAPACITY STAVEBNÝCH SPOLOČNOSTÍ SÚ VYŤAŽENÉ NA 86 %

V súčasnej chvíli uvádzajú stavebné spoločnosti vyťaženie svojich kapacít v priemere na 86 %. Pre prvý polrok roka 2022 očakávajú stavebné firmy vyťaženie mierne nižšie, a to v priemere na 84 %.

Tomáš Lamprecht

generálny riaditeľ Štátneho fondu rozvoja bývania

V roku 2021 bol veľký dopyt zo strany samospráv a súkromného sektora na výstavbu nájomných bytov a zariadení sociálnych služieb aj napriek pretrvávajúcej pandémie. Rovnako tak očakávame záujem aj v nasledujúcom roku, kde predpokladáme podstatne vyšší záujem oproti predošlým rokom. K tomuto záujmu výrazne prispela novela zákona o ŠFRB, kde sa navýšili limity obstarávacích nákladov.

Ivan Kimlička

generálny riaditeľ spoločnosti VÁHOSTAV-SK, a.s.

Slovenské stavebníctvo v oblasti dopravnej infraštruktúry je od roku 2020 okrem svojich, žiaľ, už štandardných problémov (nedostatočný zásobník verejných zákaziek, financovanie projektov, nízka alokácia investičných prostriedkov v štátnom rozpočte, zdĺhavý proces verejného obstarávania) ovplyvnené aj pretrvávajúcou nepriaznivou pandemickou situáciou. Táto aktuálne od druhého kvartálu tohto roku spôsobuje nepomerný rast cien vstupných materiálov, ako sú napríklad ocelové výrobky a výstuž, debniaci materiál, bitumény, ale aj v ich výrazný nedostatok. V tomto kontexte hlavne súkromní investori prehodnocujú svoje investície. Vo verejnom sektore dopravnej infraštruktúry sa naplno prejavuje nekoncepčnosť prípravy zo strany investorov jednotlivých projektov z minulosti.

Takže náš odhad vývoja pre budúce roky v stavebníctve je pesimistický, v dôsledku nedostatku zásobníka prác sa bude súťažiť (a už sa) pod výrobné náklady, čo sa určite prejaví hlavne na kvalite zhotovovaných diel. Segmentu môžu mierne pomôcť blížiac sa komunálne voľby a voľby do VUC, kde sa obvykle rok pred voľbami začína o niečo viac investovať, hlavne „asfaltovať“. Napriek skeptickému úvodu sa našej spoločnosti podarí tržby v tomto roku mierne navýšiť oproti roku 2020 a pre budúci rok máme dokonca už toho času zabezpečený zásobník prác vyšší o 28 % ako v tomto roku, takže našich 672 zamestnancov pracujúcich v skupine VÁHOSTAV-SK môže pokojnejšie spať.

Vladimír Jacko*generálny riaditeľ Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s.*

”

Dúfame a pevne veríme v pozitívny vývoj, avšak naďalej nás ovplyvňuje celosvetová pandémia

Jan Havel*konateľ spoločnosti Veacom SK s.r.o.*

”

V roku 2022 očakávam v stavebníctve mierny rast, ktorý bude limitovaný najmä dlhodobým nedostatkom zamestnancov, ktorý ešte umocnila pandémia a výrazne zvýšenými cenami materiálov.

Robert Pátek*generálny riaditeľ spoločnosti Metrostav Slovakia a.s.*

”

Tento rok je pre našu spoločnosť priaznivý a naše tržby budú rekordné. Výrazný rast tržieb predpokladáme aj v budúcom roku. Dôvodom nie je rast trhu vo všeobecnosti, ako skôr posilňovanie našej spoločnosti pri naplňovaní našej progresívnej stratégie. Predpokladám, že pozemné

staviteľstvo bude narastať menším tempom. Proti výrazným rastom budú pôsobiť vplyvy v podobe zvyšujúcich cien vstupov a rovnako neočakávam významné zlepšenie aktivít vo verejnom sektore. Domnievam sa, že tieto faktory prevážia.

Pavol Kováčik*prezident Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska*

”

Žiaľ, slovenské stavebníctvo v tomto roku dosiahlo neslávne prvenstvo - najväčší prepád v rámci EÚ. Naše pesimistické predpovede sa naplňujú. Oživenie v stavebníctve sa, na rozdiel od iných priemyselných odvetví, nekoná, a to najmä z dôvodu, že štát podnikateľom v stavebníctve okrem všeobecných

podpôr nijako nepomohol. Navyše, rastúce ceny a ďalšie náklady prinášajú ďalšie riziká a problémy. Napriek týmto alarmujúcim výsledkom vláda SR váha aj s riešením dopadov nepredvídateľného cenového vývoja pri verejných stavbách.

Róbert Latiak*zástupca riaditeľa Divízie S - Slovensko, OHLA ŽS, a.s., člen predstavenstva spoločnosti OHL ŽS Slovakia, a.s.*

”

Vývoj Slovenského stavebníctva považujem za neštandardné, prinajmenšom kolísavé, a predpokladám že tento vývoj bude neštandardný aj budúci rok. Nedá sa predikovať vývoj ani vo verejnom ani v súkromnom sektore. Verejný sektor bojuje s prídeleným, respektíve s neprídelenými financiami a dĺžka a komplikovanosť verejného obstarávania zlej situácii iba napomáha. Súkromný sektor bojuje s neprimeranými nízkymi

dumping cenami menších zhotoviteľov, v dôsledku čoho klesá serióznosť v podnikaní, klesá kvalita požadovaných prác a v tejto komplikovanej „Covid“ dobe odháňa súkromných investorov. Vývoj tržieb firmy OHLA ŽS na Slovensku je opätovne závislá od vývoja na Slovenskom trhu a nemôžeme predpokladať enormné navýšenie.

Karol Rýznar*riaditeľ spoločnosti TEBAU, spol. s r.o.*

”

Tento rok očakávame rast stavebníctva ťahaný hlavne zvýšenými cenami a ukončením krízy po pandémii. Naše tržby rovnako rastú hlavne tiež z týchto dôvodov.

Milan Zelizňak*konateľ spoločnosti TEKTONIKA s.r.o.*

”

Vývoj slovenského stavebníctva bude stagnovať, spomalí sa, čo sa týka našich tržieb, tak stále klesajú a predpokladám v roku 2022 klesnú ešte o 20 %.

02

V januári až septembri 2021 boli oznámené stavebné zákazky v celkovej hodnote 1,7 mld. EUR, z toho bolo neskôr zadaných 0,3 mld. EUR (teda 18 % z oznámených). Ich skutočná zadaná hodnota bola iba 0,2 mld. EUR, pretože zadaná hodnota bola zatiaľ o cca 20 % nižšia než pri oznámení. Z celkového objemu oznámených zákaziek boli neskôr zrušené zákazky za 0,1 mld. EUR (teda cca 8 % z oznámených). Po odčítaní zadaných a zrušených zákaziek zostáva v systéme ešte 1,3 mld. EUR (teda 74 %), ktoré neboli zatiaľ zadané, alebo zrušené (prípadne informácia, že sa tak stalo, nebola dodaná).

MEDZIROČNE BOLO VYDANÝCH O 63,6 % VIAC OZNÁMENÍ O ZÁKAZKE

V januári až septembri 2021 bolo vydaných 1 338 oznámení o stavebnej zákazke, čo v porovnaní s minulým rokom predstavovalo rast o 63,6 %. Pokiaľ by sme porovnávali iba nadlimitné zákazky, dostaneme medzioročný rast počtu oznámení o zákazke o 57,4 %.

Počet oznámení o zákazke

Stavebné zákazky	Celkom		Nadlimitné	
	Počet	Medzioročná zmena v %	Počet	Medzioročná zmena v %
2013	3 307	▲ +62,9	75	▲ +63,0
2014	2 822	▼ -14,7	98	▲ +30,7
2015	3 776	▲ +33,8	92	▼ -6,1
2016	2 930	▼ -22,4	53	▼ -42,4
2017	2 057	▼ -29,8	63	▲ +18,9
2018	1 687	▼ -18,0	80	▲ +27,0
2019	1 313	▼ -22,2	101	▲ +26,3
2020	1 100	▼ -16,2	86	▼ -14,9
Január až september 2021	1 338	▲ +63,6	96	▲ +57,4

Zdroj: Vestník verejného obstarávania, výpočty CEEC Research

Andrej Doležal

minister dopravy a výstavby SR

Podarilo sa nám podpísať zmluvy o financovaní na sedem významných projektov v oblasti výstavby v Operačnom programe Integrovaná infraštruktúra. Zamerali sme sa na východnú časť krajiny a podpísali sme zmluvu na R4 Prešov, severný obchvat, I. etapa, R2 Košice, Šaca - Košické Olšany

či na elektrifikáciu trate Haniská pri Košiciach - Moldava nad Bodvou. Vďaka eurofondom sa zmodernizuje vozový park železničných koľajových vozidiel, mesto Prešov dostane nové trolejbusy a rovnako sa obnoví vozový park električiek v Bratislave.

HODNOTA OZNÁMENÝCH ZÁKAZIEK MEDZIROČNE VZRÁSTLA O 35,4 %

Celková predpokladaná hodnota oznámení o stavebnej zákazke v januári až septembri 2021 bola 1 733 mil. EUR a bol zaznamenaný jej medziročný rast o 35,4 %. Pre nadlimitné zákazky vzrástla hodnota o 5,3 %.

Hodnota oznámení o zákazke

Stavebné zákazky	Celkom		Nadlimitné	
	Mil. EUR	Medziročná zmena v %	Mil. EUR	Medziročná zmena v %
2013	3 907	▲ +67,0	2 656	▲ +52,0
2014	2 517	▼ -35,6	1 075	▼ -59,5
2015	3 240	▲ +28,7	1 848	▲ +71,9
2016	1 948	▼ -39,9	1 028	▼ -44,4
2017	2 597	▲ +33,3	1 486	▲ +44,6
2018	2 236	▼ -13,9	1 338	▼ -24,1
2019	2 964	▲ +32,6	1 989	▲ +76,3
2020	1 978	▼ -33,3	1 189	▼ -40,2
Január až september 2021	1 733	▲ +35,4	764	▲ +5,3

Zdroj: Vestník verejného obstarávania, výpočty CEEC Research

Vladimír Jacko

generálny riaditeľ Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s.

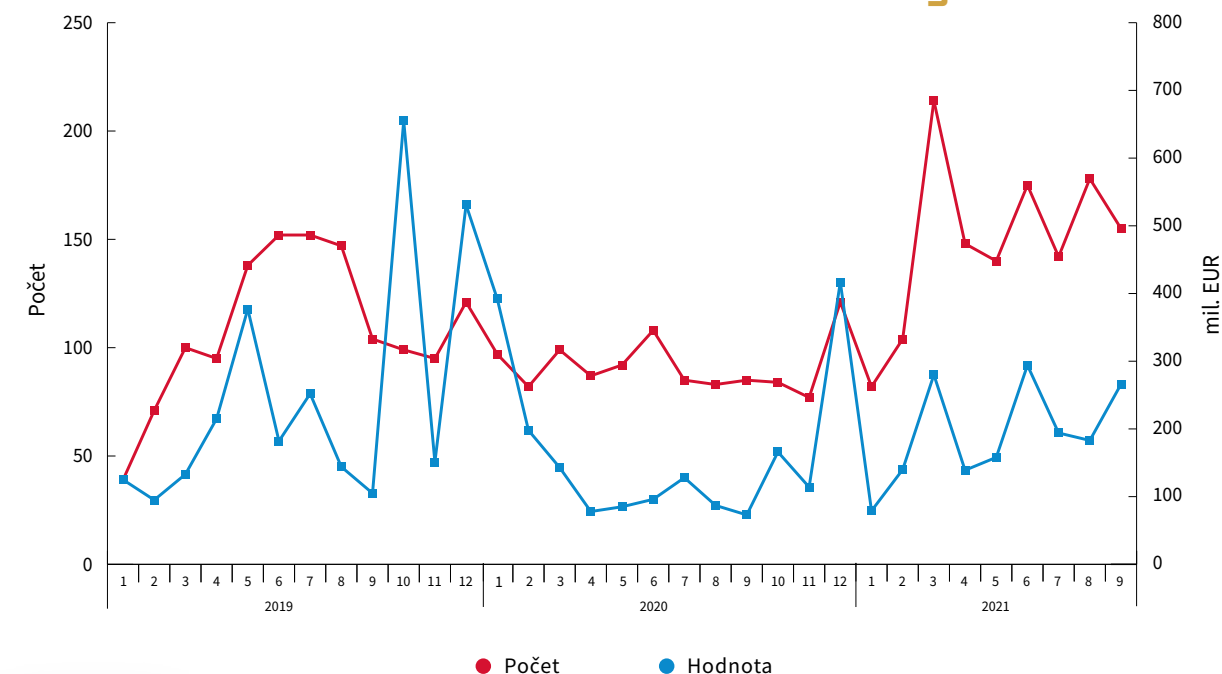
Verejné stavebné zákazky Národnej diaľničnej spoločnosti reflektujú na Strategický plán rozvoja dopravy SR do roku 2030, Priority vo výstavbe cestnej infraštruktúry, návrh Rozpočtu verejnej správy – schválený vládou a koordinačné pokyny príslušných odborných sekcií MDV SR zodpovedných za plnenie

úloh ministerstva v oblastiach cestnej dopravy a pozemných komunikácií. Realizácia aktivít je podmienená dostupnosťou finančných zdrojov. Vývoj zákaziek ovplyvňujú postupy verejného obstarávania najmä revízne postupy ako aj výber kvalitného zhotoviteľa.

Z TOHTOROČNÝCH OZNÁMENÝCH STAVEBNÝCH ZÁKAZIEK BOLO ZATIAĽ ZRUŠENÝCH 15 %

Zo zákaziek, ktoré boli oznámené v januári až septembri 2021 ich bolo zatiaľ zrušených 15 %. Čo sa týka predbežného objemu, bolo zatiaľ zrušených 8 % z celkovej hodnoty zákaziek oznámených v januári až septembri 2021. K ďalšiemu rušeniu zákaziek bude ešte veľmi pravdepodobne dochádzať, takže vyššie uvedené pomery sa budú ďalej meniť.

Oznámené stavebné zákazky

Katarína Bruncková

štátna tajomníčka Ministerstva dopravy a výstavby SR

Ministerstvu dopravy a výstavby SR sa najnovšie podarilo zabezpečiť a podpísať zmluvy o financovaní siedm významných projektov zaradených v Operačnom programe Integrovaná infraštruktúra, a to pre čerpanie pomoci z fondov EÚ na roky 2014 - 2020 v sektore dopravy a v oblasti zlepšovania prístupu k informačným a komunikačným technológiám a zlepšenia ich využívania a kvality. V rámci Operačného programu Integrovaná infraštruktúra je na roky 2014 - 2020 (s možnosťou čerpať peniaze až do konca roka 2023) vyčlenený rozpočet viac ako 7 miliárd EUR, z toho dopravné časti obsiahnuté v operačnom programe majú alokáciu okolo 3,25 miliárd EUR. Celková hodnota najnovšie podpísaných zmlúv o nenávratnom finančnom príspevku (len EÚ zdroj) prevyšuje sumu 385,2 miliónov EUR.

Jedná sa o nasledovné projekty:

- R4 Prešov, severný obchvat, I. etapa, 57,617 mil. EUR
- R2 Košice, Šaca – Košické Olšany, 2. úsek, 140,466 mil. EUR
- Elektrifikácia trate Haniská pri Košiciach – Moldava nad Bodvou, 55,503 mil. EUR
- Nákup parciálnych trolejbusov pre mesto Prešov, 5,836 mil. EUR
- Modernizácia vozového parku ŽKV 3. časť, 63,194 mil. EUR
- Obnova vozového parku električiek v Bratislave 2. a 3. etapa, 20,936 mil. EUR a 41,650 mil. EUR

ZADANÝCH BOLO ZATIAĽ 30 % Z TOHTOROČNÝCH OZNÁMENÝCH ZÁKAZIEK

Zo zákaziek, ktoré boli oznámené v januári až septembri 2021 ich bolo zatiaľ zadaných 30 %. Čo sa týka predbežného objemu, bolo zatiaľ zadaných 18 % z celkovej hodnoty zákaziek oznámených v januári až septembri 2021.

Viliam Piták

riaditeľ spoločnosti HBH Projekt spol. s r.o. – organizačná zložka Slovensko

Verejné obstarávanie pri stavebných zákazkách trvá na Slovensku neuveriteľne dlho. Niekedy sa natiahne aj na niekoľko rokov. Veľkú úlohu na tomto procese zohrávajú nedôsledne pripravené súťažné podklady a absencia multikriteriálneho hodnotenia. Chybou je aj takmer neobmedzená možnosť

odvolávania sa neúspešných uchádzačov. Keď k tomu pridáme slabú zásobu projektov pripravených do súťaže na zhotoviteľa stavby, tak na najbližšie obdobie nevidíme situáciu vo verejných stavebných zákazkách ružovo.

Dalibor Novotný

riaditeľ a predseda predstavenstva spoločnosti SMS a.s.

Veľmi som zvedavý na koncoročnú štatistiku. Už pred rokom sme vyzývali ministerstvá, aby napumpovaním finančných prostriedkov do stavebníctva naštartovali ekonomiku po pandémii, bohužiaľ to zostáva len našim želaním.

Tomáš Balla

Corporate risks & Reinsurance manager spoločnosti Generali Poistovňa, a.s.

Vnímame značný nárast, ktorý sa reflektuje v raste tohto portfólia aj na strane poisťovne.

V JANUÁRI AŽ SEPTEMBRI 2021 BOLO ZADANÝCH O 19,1 % VIAC ZÁKAZIEK V MEDZIROČNOM POROVNANÍ

V januári až septembri 2021 bolo zatiaľ zadaných 799 stavebných zákaziek, čo je o 19,1 % viac než v minulom roku. Pokiaľ by sme porovnali iba nadlimitné zákazky, dostaneme rovnaký počet ako v januári až septembri 2021. Niektoré zadávacie konania stále bežia a tiež nie všetky oznámenia o zadaní zákazky boli dodané, preto treba očakávať, že v ďalších mesiacoch budú dáta ešte aktualizované.

Počet oznámení o zadaní zákazky

Stavebné zákazky	Celkom		Nadlimitné	
	Počet	Medziročná zmena v %	Počet	Medziročná zmena v %
2013	2 655	▲ +32,3	39	▼ -23,5
2014	2 004	▼ -24,5	56	▲ +43,6
2015	2 302	▲ +14,9	73	▲ +30,4
2016	2 166	▼ -5,9	41	▼ -43,8
2017	1 372	▼ -36,7	49	▲ +19,5
2018	1 063	▼ -22,5	44	▼ -10,2
2019	975	▼ -8,3	61	▲ +38,6
2020	858	▼ -12,0	79	▲ +29,5
Január až september 2021	799	▲ +19,1	64	► 0,0

Zdroj: Vestník verejného obstarávania, výpočty CEEC Research

Robert Pátek

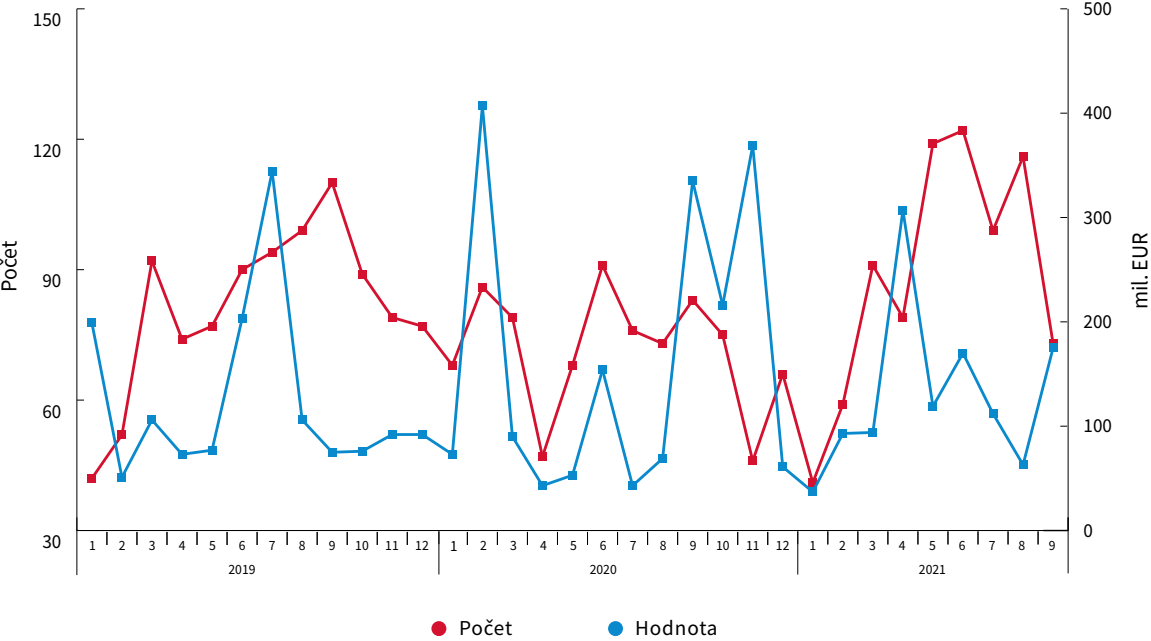
generálny riaditeľ spoločnosti Metrostav Slovakia a.s.

Situáciu vnímam negatívne. Prepad zadávaných zákaziek vo VO je markantný. Situácii bohužiaľ nepomáha ani úplne bezprecedentná doba, počas ktorej sa súťaže vyhodnocujú. Nie zriedka sa o výsledku tendra dozvedáme aj po viac ako roku. A vzhľadom na dnešnú turbulentnú dobu je zrejmé, aké neaktuálne ceny to sú. A tento stav nie je dobrý ani pre firmy a ani pre zadávateľov.

HODNOTA ZADANÝCH ZÁKAZIEK MEDZIROČNE KLESLA O 7,7 %

Hodnota zákaziek zadaných v januári až septembri 2021 bola 1 169 mil. EUR a medziročne klesla o 7,7 %. Pokiaľ by sme posudzovali hodnotu zadaných zákaziek iba pre nadlimitné zákazky, dostaneme medziročný pokles o 17,5 %. Dáta budú ďalej aktualizované.

Zadané stavebné zákazky

Hodnota oznámení o zadání zákazky

Stavebné zákazky	Celkom		Nadlimitné	
	Mil. EUR	Medziročná zmena v %	Mil. EUR	Medziročná zmena v %
2013	2 598	▲ +80,3	1 884	▲ +96,4
2014	2 413	▼ -7,1	1 712	▼ -9,2
2015	1 671	▼ -30,8	860	▼ -49,8
2016	2 119	▲ +26,9	1 513	▲ +76,0
2017	1 313	▼ -38,1	839	▼ -44,6
2018	1 107	▼ -15,7	525	▼ -37,4
2019	1 495	▲ +35,1	890	▲ +69,5
2020	1 912	▲ +27,8	1 405	▲ +57,9
Január až september 2021	1 169	▼ -7,7	720	▼ -17,5

Zdroj: Vestník verejného obstarávania, výpočty CEEC Research

Ivan Kimlička

generálny riaditeľ spoločnosti VÁHOSTAV-SK, a.s.

V našej ťažiskovej záujmovej oblasti, teda v oblasti dopravnej infraštruktúry, je na úrovni vlády „zobraný na vedomie“ materiál o prioritných projektoch, ale paradoxne projekty ktoré sú na najvyšších priečkach, sú často v štádiu územného konania, čo je napríklad trestuhodný prípad kysuckej D3, takže sú reálne do výstavby v optimistickom variante najskôr o sedem rokov. Veľké firmy, ku ktorým sa radí aj naša spoločnosť, sú technologicky aj kapacitne nastavené realizovať veľké projekty, a tých sa súťaží veľmi málo. Aktuálne prebieha negatívne mediálne známa súťaž na napojenie D1 na D4 v priestore pred Bratislavou, v ktorej dochádza k neustálym koncepčným zmenám zadania zo strany obstarávateľa, čo spôsobuje nielen zvýšené náklady na prípravu zákazky, ale aj celkovú časovú náročnosť. Treba tiež podotknúť, že aj súťaže, ktoré sú vyhodnotené a čakajú na uzavretie Zmluvy o dielo sú opätovne napádané neúspešnými uchádzačmi, čo oddaluje

ich začiatok realizácie a zvyšuje riziko straty ich financovania s blížiacim sa koncom programovacieho obdobia v roku 2023. Najčerstvejší príklad máme zo súťaže o ekodukt Zelený most Svrčinovec, kde sme boli vyhodnotený ako úspešný uchádzač, ale niekto cítil potrebu sa odvolať a tak proces zdržať. Realizáciou tohto diela podmieňuje Európska únia dofinancovanie už zrealizovaných dvoch úsekov diaľnice D3 od Čadce po hranicu s Poľskou republikou, takže pokiaľ sa projekt nezrealizuje, Slovenská republika môže prísť o nenávratný príspevok v úhrnnej výške 285,2 miliónov EUR a bude musieť použiť prostriedky zo štátneho rozpočtu, ktoré budú chýbať zas na iných projektoch. Veríme, že verejným obstarávateľom sa podarí v dohľadnej dobe podať pripraviť kvalitné zadanie pre už dlhšie avizované väčšie projekty dopravnej infraštruktúry v oblasti Prešova a Košíc, ktorých sa ako zodpovedný zhotoviteľ po ich podrobnom internom posúdení, radi zúčastníme.

Viliam Forner

vedúci obchodu spoločnosti Zakládání staveb, a.s.

Vývoj zákaziek vidím dosť negatívne, pretože chýba cielená a kontinuálna príprava stavieb a to najmä u Národnej diaľničnej spoločnosti. Momentálne sa rozbehli dlho odsúvané stavby, ale nepracuje sa systematicky na príprave ich pokračovania (výkup pozemkov, projektovanie....). Ako tak sa snaží VÚC a SSC, železnice, ale diaľnice sú veľký problém. Tot z mojej strany všetko.

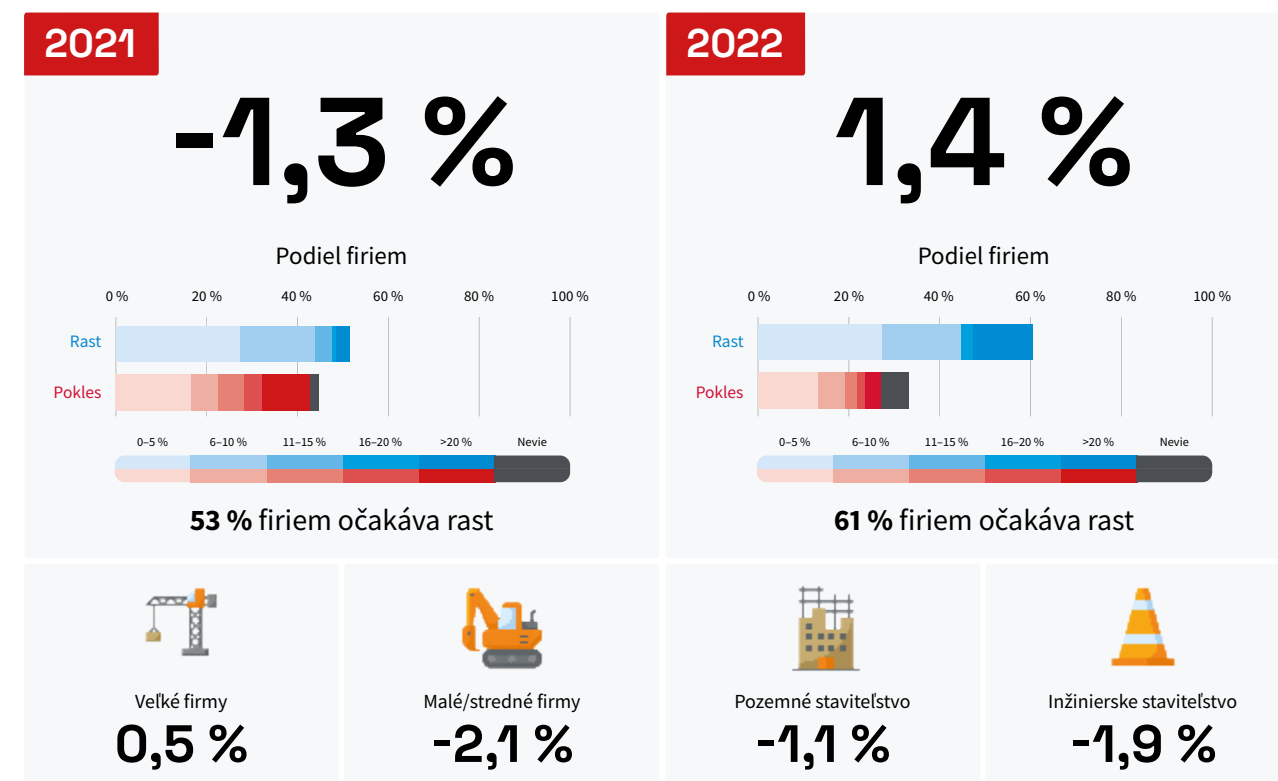
03

Tržby stavebných spoločností tento rok poklesnú o 1,3 %. Vyšší prepád tržieb očakávajú malé spoločnosti. V priemere majú stavebné spoločnosti zazmluvnené zákazky na 7 mesiacov dopredu. Pre 43 % opýtaných sa jedná o pokles tejto doby.

TRŽBY STAVEBNÝCH SPOLOČNOSTÍ TENTO ROK POKLESNÚ O 1,3 %

Tržby stavebných spoločností tento rok poklesnú v priemere o 1,3 %. V budúcom roku by, podľa očakávania riaditeľov stavebných spoločností, mali opäť rásť, a to v priemere až o 1,4 %.

Vývoj tržieb stavebných spoločností

Katarína Bruncková

Štátna tajomníčka Ministerstva dopravy a výstavby SR

Sektor stavebníctva nielen na Slovensku, ale aj v okolitých štátoch zaznamenal v tomto roku po náročnom predchádzajúcom období postupný rast, čo sa javí ako potešujúce. Po postupnom uvoľňovaní opatrení týkajúcich sa pandémie, ktoré prinieslo oživenie trhu, je otázne, akým spôsobom sa prejaví nábeh ďalšej predpokladanej vlny ochorení. Vláda SR spoločne s Ministerstvom dopravy a výstavby SR pripravila viacero opatrení k zamedzeniu stavu, aby sa už neopakovala situácia, výsledkom ktorej bol útlm očakávaného rastu ekonomiky. Rok 2021 zaznamenáva postupný rast produkcie v sektore stavebníctva, predovšetkým v odvetví

dokončovania a začatia výstavby nových bytových domov, ako aj projektov súvisiacich s rozvojom infraštruktúry. Napriek zlepšujúcemu sa stavu je možné v tomto roku očakávať prepád hospodárskych výsledkov stavebných firiem v porovnaní s rokom predchádzajúcim. Stabilizácia pomerov v sektore stavebníctva, v ktorú dúfame, by sa mohla priaznivo prejavíť v roku 2022 predovšetkým vo forme zvýšeného počtu stavebných zákaziek, vrátane verejných, zlepšením a skvalitnením stavebnej produkcie a konkurencieschopnosti.

TRŽBY KLESNÚ VIAC MALÝM STAVEBNÝM SPOLOČNOSTIAM

V oblasti tržieb tento rok veľké stavebné spoločnosti (s ročným obratom vyšším ako 4 milióny EUR) očakávajú rast o 0,5 %. V roku 2022 by, podľa ich predikcií, mali tržby naďalej rásť, a to o 2,1 %. Malé stavebné spoločnosti očakávajú, naopak, pokles svojich tržieb, a to v priemere o 2,1 % v tomto roku. V roku 2022 by, podľa ich očakávaní, tržby mali zase rásť, a to o 1,1 %.

Dalibor Novotný

riaditeľ a predseda predstavenstva spoločnosti SMS a.s.

Vzhľadom na množstvo a stav verejných obstarávaní očakávame prepád v obratoch na stavebnom trhu v dopravných aj vodohospodárskych stavbách.

INŽINIERSKE STAVITEĽSTVO OČAKÁVA VYŠŠÍ PREPAD TRŽIEB

V tomto roku očakávajú spoločnosti zaoberajúce sa inžinierskou výstavbou prepád svojich tržieb až o 1,9 %. V roku 2022 by, podľa ich očakávaní, mali tržby opäť mierne rásť, a to až o 0,2 %. Tiež v pozemnom staviteľstve riaditelia spoločností počítajú s poklesom svojich tržieb, a to až o 1,1 % v budúcom roku. Pre rok 2022 počítajú s rastom tržieb, a to o 1,8 %.

Tomáš Balla

Corporate risks & Reinsurance manager spoločnosti Generali Poistovňa, a.s.

Napriek tomu, že boli predpoklady spomalenia v druhom polroku 2021, tak naša poisťovňa vníma významný nárast v požiadavkách na poistenie stavebno-montážnych projektov počas posledných mesiacov. Podľa indikovaných projektov do ďalšieho kvartála a aj na rok 2022 neočakávame spomalenie tohto sektora v IQ 2022. V prípade stabilizácie nákladových položiek, predpokladáme podobný výkon tohto sektora aj v roku 2022.

Miloslav Spišák

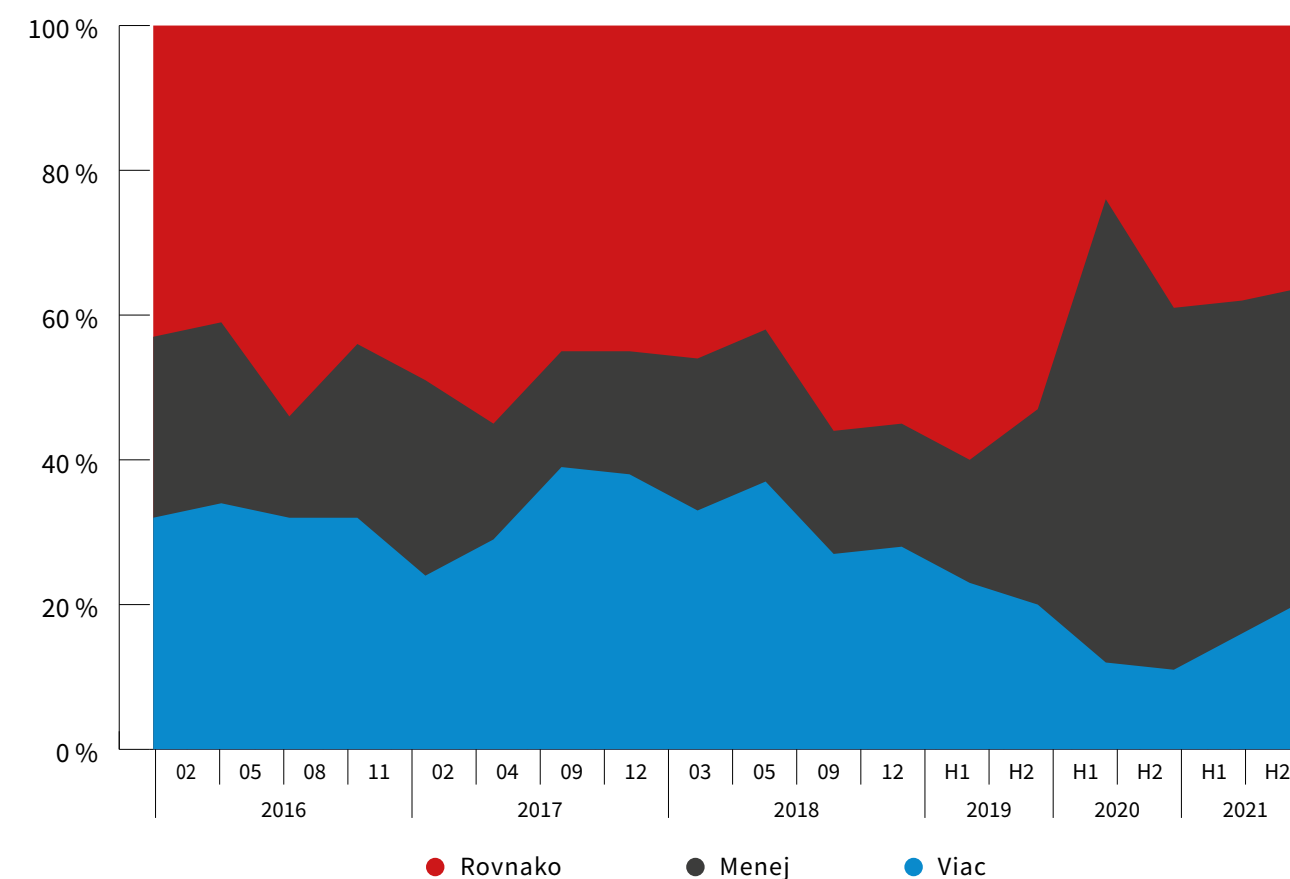
Technical director spoločnosti GRANVIA, a.s.

Stavebníctvo zaznamená v oblasti dopravných stavieb ďalší výrazný pokles, naše tržby budú stabilné, vzhľadom na to, že ich výška je zakotvená v Koncesnej zmluve PPP projektu.

STAVEBNÉ SPOLOČNOSTI MAJÚ V PRIEMERE ZAZMLUVNENÉ ZÁKAZKY NA 7 MESIACOV DOPREU

V priemere majú opýtané spoločnosti zazmluvnené zákazky na 7 mesiacov dopredu. Pre 21 % opýtaných sa jedná o dlhšiu dobu v porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka a pre 36 % opýtaných sa jedná o rovnako dlhú dobu. Pre viac ako dve pätiny sa jedná o pokles tejto doby (43 %).

V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka je to:

Viliam Forner

vedúci obchodu spoločnosti Zakládání staveb, a.s.

Predchádzajúce dva roky boli pre slovenské stavebníctvo, ako je verejne známe, veľmi zlé. Vo volebnom roku paradoxne nebolo, čo sa týka verejných zákaziek, pripravené prakticky nič, nasledujúci povolebný rok 2020 bol na tom podobne, označený k tomu ešte Koronou. Tento rok sa konečne rozbehli dlho

odsúvané verejné akcie na rýchlostných cestách, diaľniciach a železnici. Nárast objemu tržieb voči roku 2020 bude, čo sa týka našej firmy, viac ako 100%. To sa týka aj výhľadovo roka 2022 v porovnaní s rokom 2020.

04

Verejná správa, podľa stavebných spoločností, plne nevyužíva potenciál čerpania finančných prostriedkov z fondov EŠI. Vyššia aktivita verejnej správy v tejto oblasti by, podľa 60 % opýtaných, prispela k zlepšeniu situácie v stavebníctve. Zákazky spolufinancované z EŠIF tvoria v priemere 17 % celkových zákaziek stavebných spoločností. Realizácie projektov zadávaných z týchto fondov predstavujú komplikácie iba čiastočne. Jedná sa predovšetkým o vyššiu administratívnu záťaž.

VEREJNÁ SPRÁVA, PODĽA STAVEBNÝCH SPOLOČNOSTÍ, PLNE NEVYUŽÍVA POTENCIÁL ČERPANIA FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV Z FONDŮ EŠI

Významnú časť zadávaných stavebných zákaziek tiež tvoria projekty zadávané z fondov EŠI. Zaujímali sme sa teda o to, nakoľko, podľa stavebných spoločností, využila verejná správa možnosti čerpať finančné prostriedky z týchto fondov. Opýtané stavebné spoločnosti hodnotia využitie možnosti

čerpania finančných prostriedkov u pozemných stavieb 4 bodmi z 10 možných, kedy 10 znamená maximálne využitie celkových možností. U inžinierskych stavieb hodnotili opýtané stavebné spoločnosti aktivitu verejnej správy 5 bodmi z 10 možných.

Andrej Doležal

minister dopravy a výstavby SR

Slovensko bude mať v rámci Programu politiky súdržnosti na roky 2021 - 2027, vyplývajúcej z partnerskej dohody medzi Slovenskou republikou a EÚ, k dispozícii približne 13 mld. EUR. Prioritou sú pre nás na ministerstve projekty na

zlepšenie kvality bývania, životného prostredia a dopravnej infraštruktúry. Podporujeme ekologickú dopravu a rovnako to, aby sme dosiahli cieľ klimatickej neutrality do roku 2050.

PODĽA 60 % OPÝTANÝCH, BY VYŠŠIA AKTIVITA VEREJNEJ SPRÁVY V TEJTO OBLASTI PRISPELA K ZLEPŠENIU SITUÁCIE V STAVEBNÍCTVE

Tri pätiny opýtaných sa domnievajú, že by vyššia aktivita verejnej správy v oblasti čerpania finančných prostriedkov z fondov EŠI prispela k zlepšeniu situácie v stavebníctve (60 %). Iba čiastočne by prispela, podľa 29 % opýtaných. Zostávajúcich 11 % opýtaných sa domnieva, že by táto vyššia aktivita stavebníctvu nijako neprospešala.

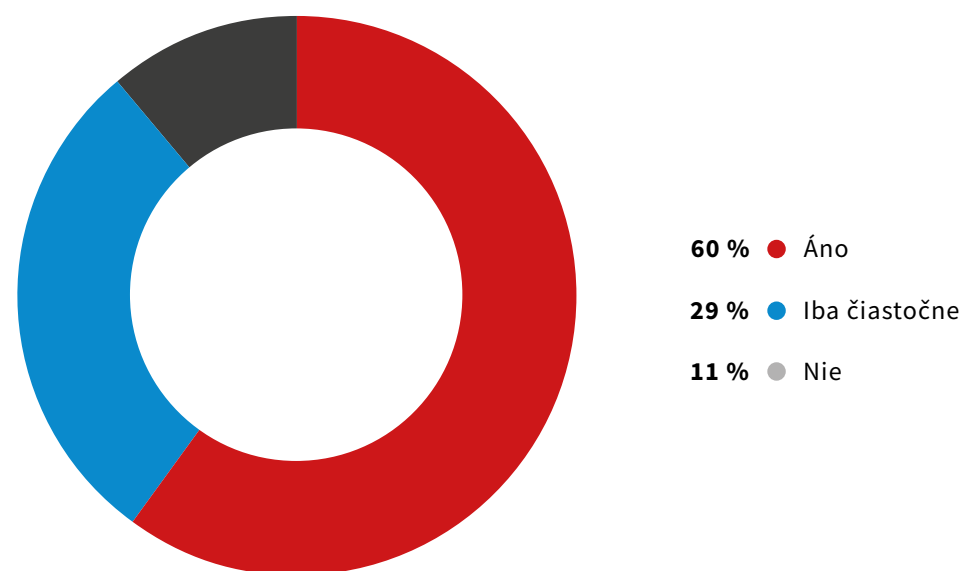
Pavol Kováčik

prezident Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska

Pokiaľ sa bude vláda SR naďalej nečinne prizerať nepredvídateľnému vývoju cien a rastu nákladov vo verejnom stavebníctve, je ohrozená väčšina projektov s plánovanou výstavbou v rokoch 2021 až 2023. Alebo sa prebiehajúca výstavba preruší, oneskorí, alebo sa vôbec nezačne.

A keďže väčšina projektov je kofinancovaná z EŠI fondov, je nevyčerpanie prostriedkov určených na stavebné projekty prakticky isté. Vláda tieto prostriedky nakoniec v roku 2023 minie na iné, pre Slovensko podstatne menej prínosné účely.

Prispela by vyššia aktivita verejnej správy v oblasti čerpania EŠIF k zlepšeniu situácie v stavebníctve?

ZÁKAZKY SPOLUFINANCOVANÉ Z FONDŮ EŠI TVORIA V PRIEMERE 17 % CELKOVÝCH ZÁKAZIEK STAVEBNÝCH SPOLOČNOSTÍ

V poslednom programovom období v rokoch 2014 – 2020 tvorili projekty spolufinancované z fondov EŠI v priemere 17 % celkových zákaziek stavebných spoločností.

Tomáš Balla

Corporate risks & Reinsurance manager spoločnosti Generali Poistovňa, a.s.

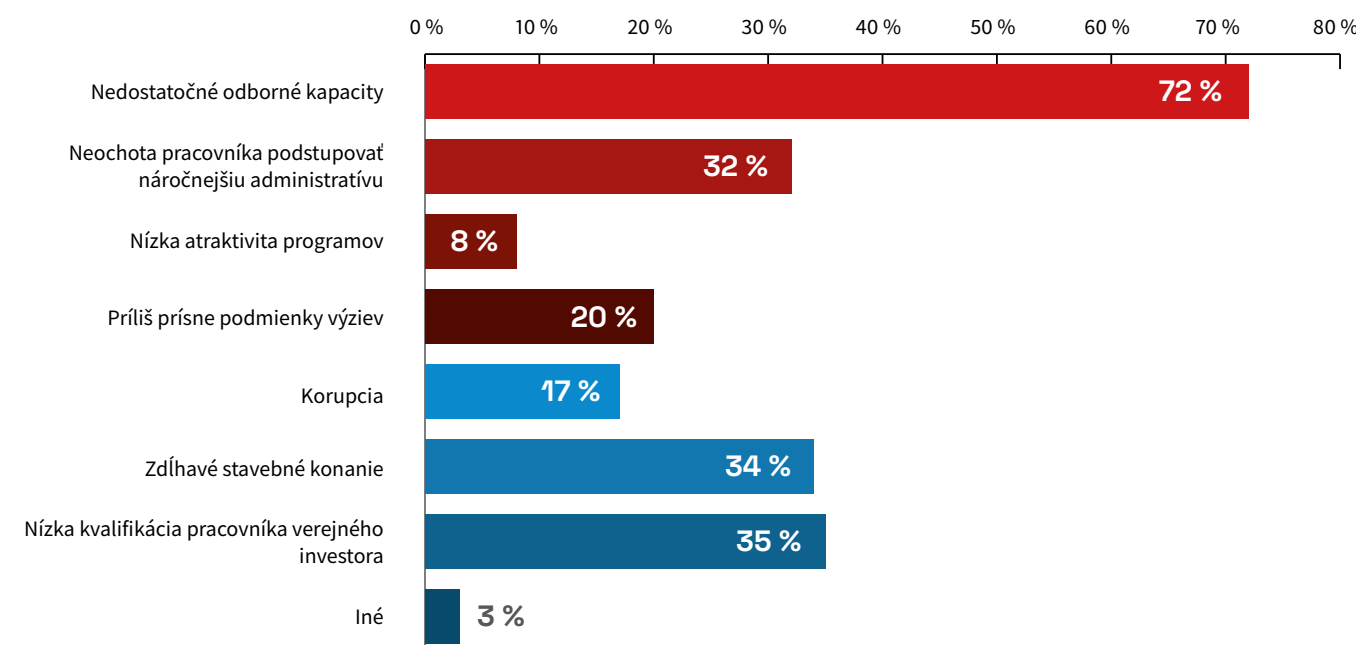
Zastávame názor, že čerpanie fondov by mohlo byť vyššie v menších a stredných projektoch. Chýba však často know-how na strane riadenia týchto projektov.

PROBLÉMOM PRI ČERPANÍ PROSTRIEDKOV Z FONDŮ EŠI SÚ NEDOSTATOČNÉ ODBORNÉ KAPACITY A S TÝM SPOJENÉ ŤAŽKOSTI S INVESTIČNOU PRÍPRAVOU

Podľa stavebných spoločností sú najväčšou prekážkou v oblasti čerpania finančných prostriedkov z fondov EŠI nedostatočné odborné kapacity a s tým spojené ťažkosti s investičnou prípravou projektov (72%). Ďalšími problémami sú nízka kvalifikácia pracovníka verejného investora pre zostavenie a podanie projektu (35%), alebo zdĺhavé stavebné konanie (34%). Za prekážku považujú stavebné spoločnosti tiež neochotu pracovníkov úradov podstupovať náročnejšiu

administratívu spojenú s čerpaním dotácií (32 %) a príliš prísne podmienky výziev (20 %). Už menšie prekážky vidia stavebné spoločnosti v korupcii (17 %), alebo v nízkej atraktivite projektov (8 %). Tri percentá opýtaných tiež uviedli iné dôvody, než sú vyššie zmienené, a to napríklad nedostatočná legislatíva v oblasti verejného obstarávania, alebo nedostatočná informovanosť o projektoch.

Čo je, podľa Vás, problémom pri čerpaní prostriedkov z fondov EŠIF verejnou správou v oblasti výstavby?

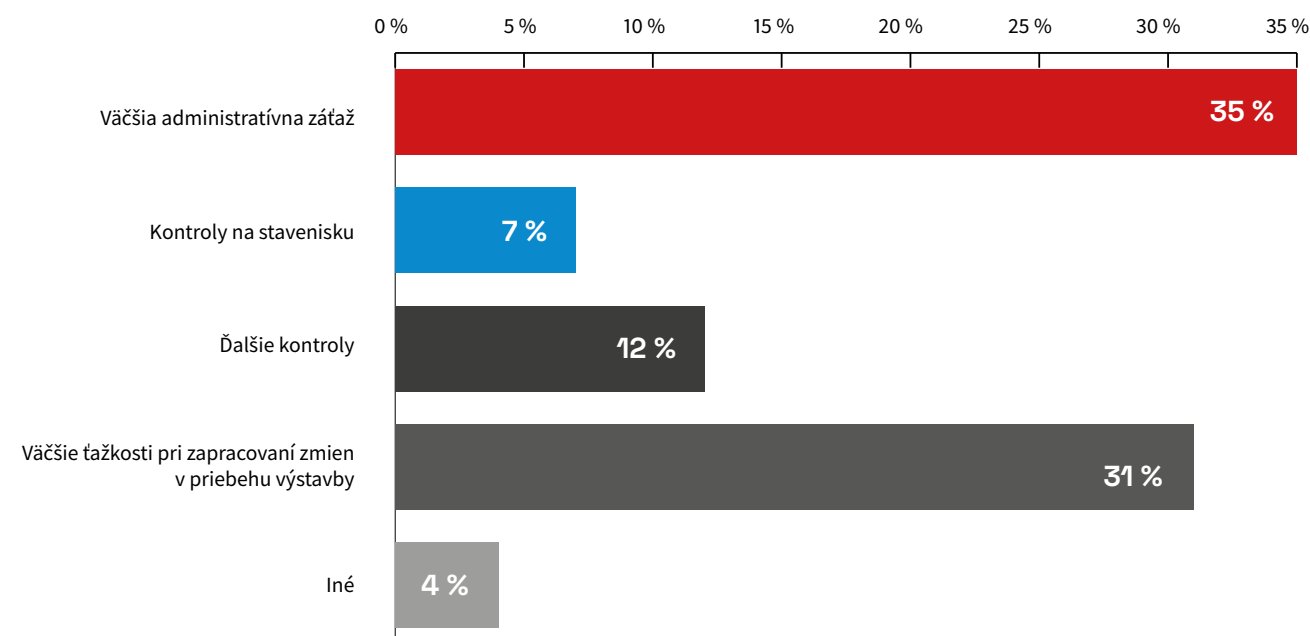

REALIZÁCIE PROJEKTOV SPOLUFINANCOVANÝCH Z FONDŮ EŠI PREDSTAVUJÚ KOMPLIKÁCIE IBA ČIASTOČNE

Realizácie projektov spolufinancované z fondov EŠI predstavujú pre viac ako tretinu opýtaných väčšie komplikácie (36 %) a pre necelú tretinu sa tieto komplikácie vyskytujú iba u niektorých projektov (32 %). Pre rovnakú časť opýtaných realizácie týchto projektov ťažkosti nepredstavujú (32 %). Viac ako tretina za ťažkosti považuje vyššiu administratívnu

záťaž (35 %), alebo tiež horšiu možnosť spracovania zmien v priebehu výstavby (31 %). Ďalší opýtaní označili tiež ako ťažkosti viac kontrol (12 %), kontroly na stavenisku (7 %), alebo tiež iné ťažkosti, než sú vyššie uvedené, medzi ktoré patrí napríklad dlhšia doba preplácania finančných prostriedkov (4 %).

O aké ťažkosti sa jedná?

Dalibor Novotný

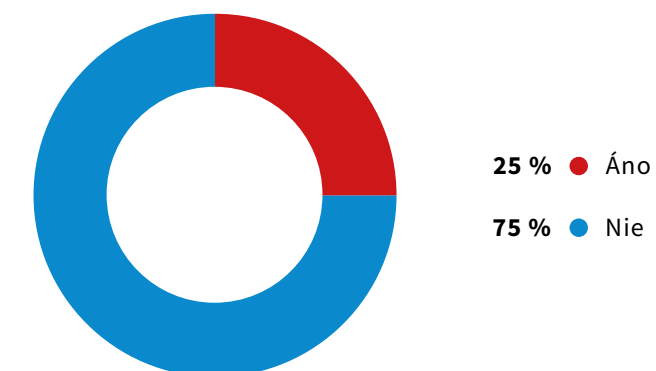
riaditeľ a predseda predstavenstva spoločnosti SMS a.s.

Čerpanie fondov EÚ je na Slovensku jedno z najslabších v porovnaní s ostatnými krajinami. Úradníci sa zahŕňujú opakovanými kontrolami a viac ako polovicu finančných prostriedkov, z celkovej alokácie európskych štrukturálnych a investičných fondov na programové obdobie 2014 – 2020, Slovensko nedokáže využiť. Mám pocit, že si čerpanie týchto finančných prostriedkov komplikujeme sami.

PODĽA TROCH ŠTVRTÍN OPÝTANÝCH NEBOLI REALIZOVANÉ NUTNÉ PROJEKTY

Podľa 75 % opýtaných stavebných spoločností verejná správa v poslednom programovom období 2014 – 2020 nerealizovala nutné a kľúčové projekty zahŕňajúce výstavbu. Opačného názoru je 25 % opýtaných. Podľa dvoch pätín opýtaných je dôvodom dlhé povoľovacie konanie (42 %) a horšia pripravenosť projektu (24 %). Podľa stavebných spoločností je prekážkou tiež nedostatočnosť ľudských kapacít (18 %), alebo iné než vyššie uvedené dôvody (16 %).

Boli v programovom období 2014 – 2020 realizované naozaj nutné a kľúčové projekty zahŕňajúce výstavbu?

Katarína Bruncková

štátna tajomníčka Ministerstva dopravy a výstavby SR

Európske štrukturálne a investičné fondy (EŠIF) vytvárajú možnosť pomoci pre Slovensko prostredníctvom finančnej podpory. V rámci Programu politiky súdržnosti na roky 2021 - 2027, vyplývajúcej z partnerskej dohody medzi SR a EÚ, bude mať Slovensko k dispozícii približne 13 mld. EUR, ktorých čerpanie bude zabezpečené prostredníctvom fondov:

- Európsky fond regionálneho rozvoja
- Kohézny fond
- Európsky sociálny fond plus
- Fond spravodlivej transformácie

V Programe politiky súdržnosti na roky 2021 - 2027 bol vytvorený priestor aj pre projekty Ministerstva dopravy a výstavby SR, ktoré úzko súvisia s koncepčnými návrhmi ministerstva pre oblasť zlepšenia kvality bývania, životného prostredia a dopravnej

infraštruktúry. Očakáva sa podpora projektov súvisiacich s dobudovaním dopravnej infraštruktúry na Európskej aj vnútroštátnej úrovni, s cieľom zvýšenia konkurencieschopnosti regiónov, zlepšenia mobility obyvateľstva a tovarovej prepravy a s tým spojený potenciál rastu hospodárstva a zamestnanosti. Ďalej bude podpora smerovať do realizácie opatrení na zlepšenie energetickej efektívnosti v podnikoch a opatrenia na zlepšenie energetickej hospodárnosti budov, keďže budovy spolu s priemyslom predstavujú najvyšší potenciál úspor energie. Znížením konečnej energetickej spotreby vo verejných budovách a bytových budovách sa prispeje k zníženiu emisií skleníkových plynov. Zlepšením tepelnotechnických vlastností budov, využívaním OZE a nízko-emisných zariadení sa dosiahne vytvorenie lepších podmienok zdravej klímy vo vnútornom prostredí, vyššej úrovne pohody a pohodlia užívateľov.

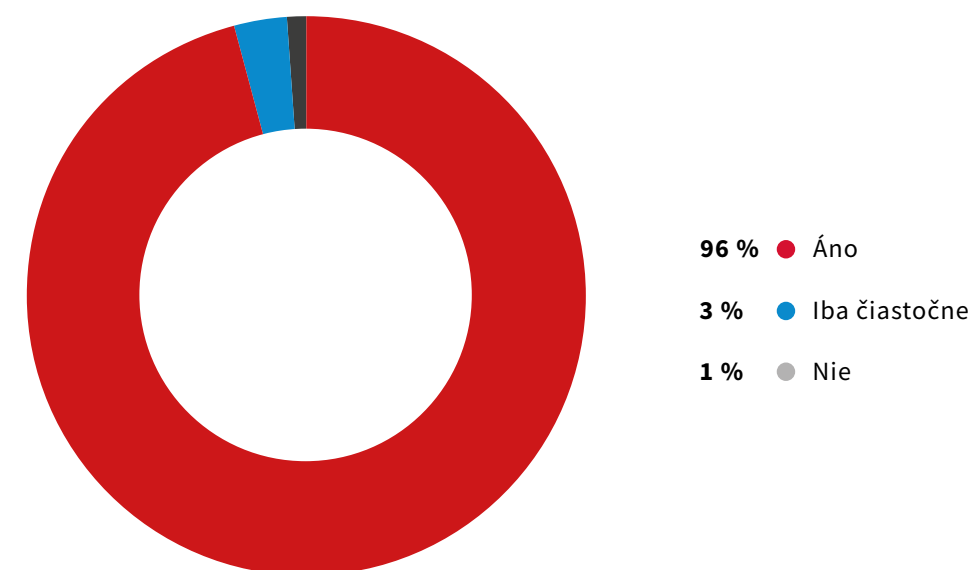
05

Zdražovanie stavebných materiálov pocítilo 96 % opýtaných stavebných spoločností. Stavby môžu zdražieť až o 31 % vplyvom tejto situácie. Stavebné spoločnosti preceňujú pripravované aj prebiehajúce stavby. Stavebné spoločnosti nemajú tieto situácie zmluvne ošetrené. Dôvodom sú často legislatívne obmedzenia v prípade verejných zákaziek. Stavebné spoločnosti odsúvali realizáciu stavieb z dôvodu precenenia a nedostatku materiálu.

STAVEBNÉ SPOLOČNOSTI ZAREGISTROVALI ZDRAŽOVANIE STAVEBNÝCH MATERIÁLOV

Neustále sa zvyšujúce ceny stavebných materiálov pocítilo 96 % opýtaných stavebných spoločností. Čiastočne si tohto zvyšovania ceny všimli 3 % opýtaných. Iba 1 % túto situáciu na trhu nezaregistrovalo.

Vnímate zdražovanie cien stavebných materiálov?

Andrej Doležal

minister dopravy a výstavby SR

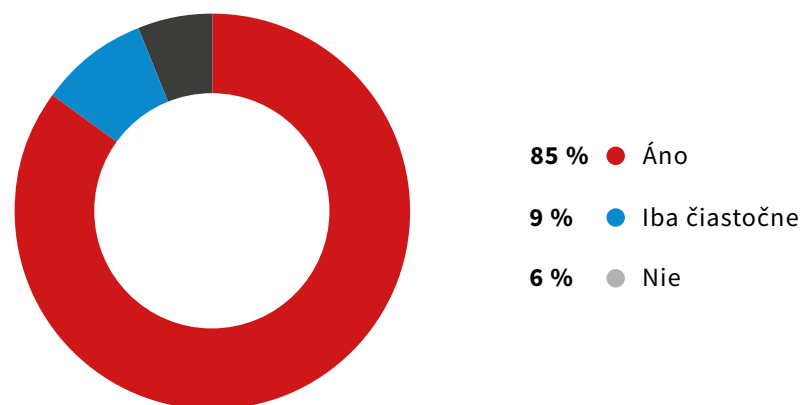
Zvyšovanie cien stavebných materiálov vnímame veľmi citlivo. Aj keď štatistické ukazovatele hovoria o zvyšovaní v jednotkách percent, máme indície, že v prípade niektorých komodít rastú ceny dokonca v násobkoch. To sa už aj reálne prejavuje, napríklad NDS má na stole požiadavky za 40 miliónov EUR a je

veľmi pravdepodobné, že sa ich objem v blízkej budúcnosti zvýši. Nájsť riešenie, ktoré by bolo v súlade so zákonom a zároveň dokázalo uspokojiť nároky staviteľov a záujmy štátu, je veľmi náročný proces. Jednotlivé požiadavky budeme posudzovať individuálne.

STAVBY MÔŽU ZDRAŽIEŤ AŽ O 31 %

V súčasnej chvíli sa zdraženie stavebných materiálov prejavuje v cenách u 85 % opýtaných stavebných spoločností. U nich výsledná cena stavby môže vzrásť v priemere až o 31 %. Iba čiastočne sa zdraženie stavebných materiálov prejavuje u 9 % opýtaných. V cenách stavieb sa toto zdraženie nepremietne iba u 6 % opýtaných spoločností.

Prejavuje sa teraz v nákladoch Vašich stavieb zdraženie stavebného materiálu?

Katarína Bruncková

štátna tajomníčka Ministerstva dopravy a výstavby SR

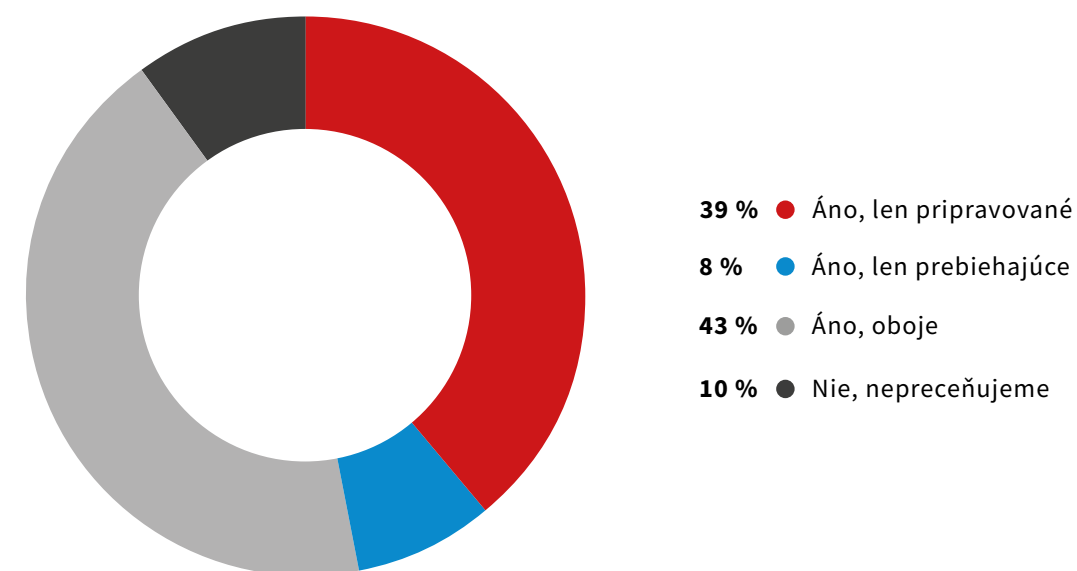
Podľa údajov zverejnených na stránke Štatistického úradu SR, ceny materiálov spotrebovávaných v stavebníctve v júli 2021 oproti júnu 2021 vzrástli o 3,3 %. V porovnaní s júlom 2020 vzrástli o 12,5 %. V priemere od začiatku roka ceny materiálov spotrebovávaných v stavebníctve medziročne vzrástli o 5 %. Ako z uvedených údajov Štatistického úradu SR vyplýva, za prvý polrok 2021, v porovnaní s rokom 2020, neboli zaznamenané dramatické trendy nárastu cien materiálov spotrebovávaných v stavebníctve. Rozumieme, že niektoré konkrétne stavby sa môžu vymykať štatistickým údajom. Medziročné zvyšovanie cien materiálov spotrebovávaných v stavebníctve má samozrejme vplyv na konečnú cenu zákaziek, ale zároveň je potrebné si uvedomiť, že okrem ceny materiálov vstupujú do konečnej ceny zákaziek aj iné ukazovatele (ako napríklad medziročné zvyšovanie ceny práce,

dopravných nákladov, poistenia stavieb, energií a pod.). Už pri projektovaní stavby (vzhľadom na dlhšiu dobu realizácie) je preto žiadúce, aby zhotoviteľ stavby pri príprave ponuky zohľadnil predpokladaný vývoj cien vstupov a nepodceňoval tento fakt v snahe získať zákazku podhodnotením svojej ceny. Ministerstvo dopravy a výstavby SR pozorne sleduje vývojový trend súvisiaci s medziročným rastom cien na trhu aj vzhľadom na skutočnosť, že samotné ministerstvo je obstarávateľom štátnych zákaziek patriacich do jeho kompetencie. Ministerstvo dopravy a výstavby SR je otvorené akejkoľvek iniciatíve uplatnenej zo strany zhotoviteľov stavieb, súvisiacej s hľadaním objektívizácie rastu cien a možností ako napomôcť riešeniu nepriaznivého vývoja na trhu aj v rámci medzirezortnej spolupráce.

STAVEBNÉ SPOLOČNOSTI PRECEŇUJÚ PRIPRAVOVANÉ AJ PREBIEHAJÚCE STAVBY

Viac ako dve pätiny opýtaných aktuálne preceňuje svoje prebiehajúce a pripravované projekty výstavby (43 %). Iba pripravované projekty preceňuje 39 % z opýtaných a iba prebiehajúce potom preceňuje 8 % spoločností. K preceňovaniu sa nepriklonilo 10 % opýtaných.

Preceňujete svoje pripravované, alebo aj existujúce stavby podľa aktuálnych cien materiálov?

Vladimír Jacko

generálny riaditeľ Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s.

Rast cien je najmä u dreva a výrobkov z ocele. Na stavbách sa predĺžila lehota dodania materiálov. To vplýva na cashflow zhotoviteľov a kladie vyššie nároky na plánovanie. Niektorí dodávatelia stavebných materiálov nedodržiavajú dohodnuté termíny ani ceny, čo ovplyvňuje napĺňanie vecného a finančného harmonogramu a môže sa ovplyvniť dokončenie prác v lehote výstavby.

Anton Barcík

predseda predstavenstva spoločnosti Považská cementáreň, a.s.

Enormné zvýšenie cien energií sa v stavebníctve naplno prejaví až v budúcom roku. Už dnes rozpočtári na stavbách v privátnom sektore reagujú na tieto signály a prehodnocujú svoje kalkulácie. Rovnako aj štát (Ministerstvo dopravy) a Národná diaľničná spoločnosť budú musieť reagovať na vzniknutú situáciu, lebo ak nedôjde k refundácií týchto nepredpokladaných, zvýšených nákladov stavebných spoločností je ohrozené do-

končenie mnohých významných stavieb národno-hospodárskeho významu (diaľnice, rýchlostné cesty, železnica...). Verejní zadávatelia musia reagovať na fakt, že v súčasnosti realizované stavebné diela boli kalkulované a vysúťažené v cenách z roku 2018/2019 (z obdobia pred pandémiou)! Ak bude toto štát prehliadať, reálne ohrozuje dokončenie stavebných diel v stanovených termínoch.

Tomáš Lamprecht

generálny riaditeľ Štátneho fondu rozvoja bývania

Ceny stavebných materiálov majú vplyv na zazmluvnené stavby, v niektorých prípadoch dochádza k odstúpeniu od zmluvy o dielo zo strany zhotoviteľa. Pripravovaná novela zákona o ŠFRB rieši nárast cien zvýšením limitov poskytovanej podpory.

Pavol Kováčik

prezident Zväzu stavebných podnikateľov Slovenska

Spomaľuje sa cenový nárast spôsobený previsom dopytu na ponukou, ktorý je spôsobený pandémiou. To sa však týka len obmedzeného okruhu materiálov. U väčšiny základných stavebných materiálov však budú ceny naďalej rásť, a to z ďalšieho dôvodu, z dôvodu európskej zelenej dohody a teda nárastu cien energií, ekologických poplatkov za emisie skleníkových plynov a 100 % recyklovateľných materiálov vo výstavbe. Výroba základných stavebných materiálov, napr.

cementu, tehál, ocele, plastových výrobkov, je energeticky aj ekologicky náročná a prechod na nulové emisie bude v nasledujúcich rokoch výrazne dvíhať výrobné náklady týchto materiálov.

Stavebné spoločnosti ako aj výrobcovia stavebných materiálov sa touto problematikou intenzívne zaoberajú. Zaoberať by sa mala začať aj vláda, k čomu ju intenzívne vyzývame.

OPATRENIA PROTI TAKÝMTO SITUÁCIÁM NIE SÚ SÚČASŤOU ZMLÚV STAVEBNÝCH SPOLOČNOSTÍ

V takmer troch štvrtinách prípadov nemajú stavebné spoločnosti zazmluvnené opatrenia proti podobným situáciám (75 %). Iba v niektorých zmluvách sa tieto opatrenia objavujú u 14 % opýtaných. Zazmluvnené podobné situácie má 11 % respondentov. Dôvodom pre nezahrnutie takejto

úpravy do zmlúv sú pre dve pätiny opýtaných legislatívne obmedzenia v prípade zákaziek zadávaných verejným investorom (39 %), pre viac ako tretinu sa nejedná o bežný zmluvný proces (35 %) a 17 % túto úpravu zahrnúť nemá, pretože sa ešte s podobnou situáciou nestretli.

Je vo Vašich zmluvách s investorom ošetrená podobná situácia?

- 11 % ● Áno
- 14 % ● Len v niektorých zmluvách
- 75 % ● Nie

Viliam Piták

riaditeľ spoločnosti HBH Projekt spol. s r.o. – organizačná zložka Slovensko

Naše skúsenosti sú také, že na prebiehajúcich stavbách (pri verejných zákazkách) sa zhotoviteľia snažia preniesť zvýšenie cien na objednávateľa. Snaha zhotoviteľov je pochopiteľná. Verebné súťaže na prebiehajúce zákazky sa začali ešte v čase „normálnych“ cien stavebných materiálov. Taktiež teoretické ocenenia stavieb a stanovenie predpokladanej hodnoty zákaziek prebehlo pred enormným nárastom

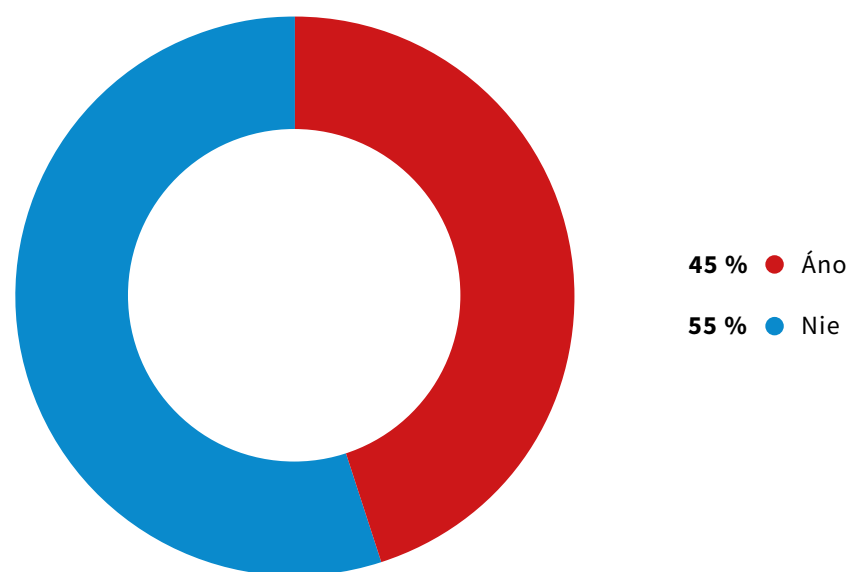
cien stavebných materiálov. Situácia zatiaľ nie je veľmi jasná. Verejní obstarávatelia nemajú peniaze a bez nich o požiadavke zhotoviteľov nerozhodnú. Z dlhodobého hľadiska predpokladáme mierny nárast cien na celom stavebnom trhu. Bude záležať na zhotoviteľoch, ako dlho budú ochotní znížiť svoje marže pri snahe o získanie zákazky.

TAKMER POLOVICA SPOLOČNOSTÍ BOLA NÚTENÁ ODSUNÚŤ REALIZÁCIU STAVBY Z DÔVODU NEDOSTATKU STAVEBNÉHO MATERIÁLU

S očakávaním, že cena stavebných materiálov neskôr klesne odsunulo realizáciu svojich stavieb 24 % opýtaných spoločností. Zostávajúcich 76 % neočakáva, že by cena stavebných materiálov naspäť klesla, teda výstavbu neprerušila. Z dôvodu precenenia stavby odsunulo realizáciu

36 % opýtaných, zostávajúcich 64 % sa k tomuto riešeniu neuchýlilo. Z dôvodu nedostatku stavebného materiálu pozastavilo výstavbu 45 % opýtaných, zostávajúcich 55 % sa s takouto situáciou nestretlo.

Boli ste nútení pozastaviť výstavbu z dôvodu nedostatku stavebného materiálu?

Dalibor Novotný

riaditeľ spoločnosti a predseda predstavenstva spoločnosti SMS a.s.

Upozorňujeme na to ministerstvá a štátnych investorov už niekoľko mesiacov, že je to problém, ktorý presahuje stavebné spoločnosti. Pokiaľ tu nedôjde k systémovému riešeniu, tak ako v zahraničí, bude slovenské stavebníctvo už čoskoro na kolenách. Všetci zhotovitelia veľkých dopravných stavieb budú

v obrovských stratách a ťažko odhadovať, ako to dopadne, ale určite sa budú postupne stavby zastavovať, keďže takéto zvýšenie cien vstupných materiálov nepokryje ani valorizačný koeficient, ktorý sa pohybuje zhruba na úrovni inflácie a ceny materiálov stúpili v niektorých prípadoch aj o 100 %.

Robert Pátek

generálny riaditeľ spoločnosti Metrostav Slovakia a.s.

Rast cien vstupov nám zásadným spôsobom eroduje naše kalkulované a potrebné marže. Musím pripustiť, že situácia je skutočne nepriaznivá. Problémy to nespôsobuje iba nám, ale aj našim partnerom z radov investorov, ale najmä dodávateľom. Domnievam sa, že faktory, ktoré spôsobujú rast nákladov nepoľavia, kedy napr. výroba ocele a cementu budú

z veľkej časti zaťažené rastom cien energií. Tento faktor bude navyše pôsobiť dlhodobo. Na celosvetový trh s komoditami môže mať aj vplyv sprísňujúcich sa podmienok na zadĺženie developerov v Číne, kedy so splácaním svojich záväzkov už okrem Evergrande majú aj ďalší veľkí developeri v Číne.

Ivan Kimlička

generálny riaditeľ spoločnosti VÁHOSTAV-SK, a.s.

Táto situácia nám berie časť už aj tak nízkeho zisku a znemožňuje tieto zdroje reinvestovať napríklad do modernizácie výrobných prostriedkov alebo zvýšeniu platov našich zamestnancov. Na tento stav sme ako zodpovedný zhotoviteľ upozornili písomnou formou našich zákazníkov, ale zatiaľ bez reálneho riešenia. Rokovania prebiehajú, ale konkrétne výsledky nie sú žiadne. Vehementne tiež podporujeme našu stavovskú organizáciu ZSPS,

ktorá sa snaží vzniknutú situáciu vyriešiť s dotknutými orgánmi štátnej správy, ale prípadný výsledok je ťažko odhadnúť. Ak sa podarí nejaký spôsob kompenzácie vzniknutého stavu, určite to nebude v tomto čase, takže situáciu musíme zvládnuť aj tak sami. Možno aj za cenu pozastavenia prác, k čomu by sme ale pristúpili veľmi neradi.

Jan Havel

konateľ spoločnosti Veacom SK s.r.o.

Tu si dovoľím túto otázku vzťahovať na náš odbor, ktorým je predaj stavebnej techniky a v tomto segmente vnímam nárast cien nových strojov i vozidiel a zároveň výrazné predlžovanie ich dodávok, kedy len veľmi vzácne obdrží objednávatel svoju techniku v pôvodnom termíne dodania. Táto skutočnosť zároveň zvyšuje na trhu i ceny použitých strojov a vozidiel.

Tomáš Balla

Corporate risks & Reinsurance manager spoločnosti Generali Poistovňa, a.s.

”

Naša poisťovňa podrobne vyhodnocuje rast cien stavebných materiálov, ktoré výrazne vplývajú na výšku škôd, kde pri niektorých špecifických škodách je nárast až trojnásobný. Okrem toho sa často stretávame s potrebou dofinancovania projektov cez úver, kde menej skúsený stavebník podcení význam poistenia, nielen ako takého, ale aj pri potrebe vinkulácie diela pre banku. Preto cítime tento jav nielen pri nových dielach, ale už aj práve pri prebiehajúcich stavbách.

Viliam Forner

vedúci obchodu spoločnosti Zakládání staveb, a.s.

”

Samozrejme, enormný nárast vstupov - stavebné materiály, PHM, ľudské zdroje sa odzrkadľuje aj vo finálnej cene našich zákaziek, tak ako verejnom, tak v súkromnom sektore.

Karol Rýznar

riaditeľ spoločnosti TEBAU, spol. s r.o.

”

Rastúca cena na stavbách sa prejavuje nedostatkom materiálu a predlžovaním termínov dodávok.

Miloslav Spišák

Technical director spoločnosti GRANVIA, a.s.

”

Cena hlavnej a bežnej údržby projektu, ktorá bola plánovaná v minulosti, už nie je udržateľná, predpokladaná ročná indexácia cien je už nedostatočná a v súčasnosti prehodnocujeme výšku budúcich nákladov tak, aby sa v rámci projektu na túto činnosť našli ďalšie zdroje.

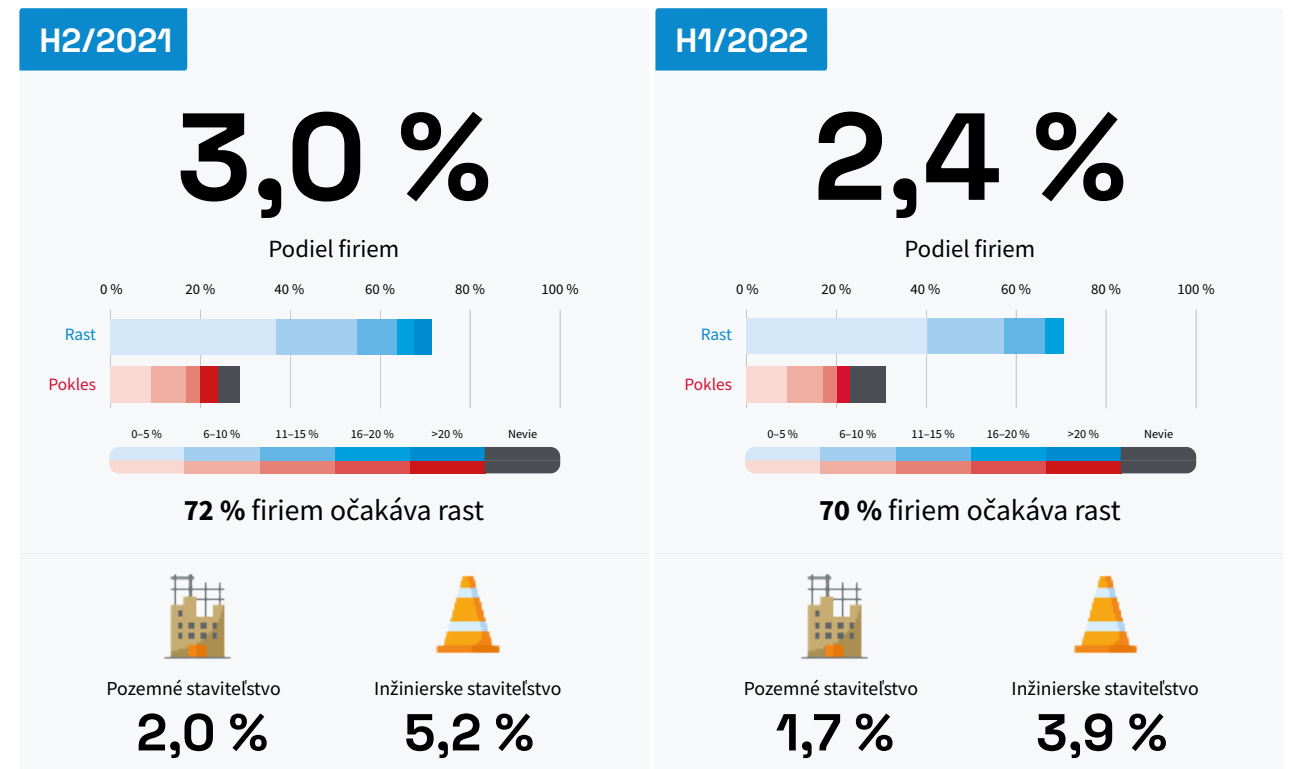
06

Projektanti očakávajú v tomto roku rast trhu o 3,0 %. Vyšší rast trhu očakáva inžinierske staveľstvo. Kapacity projektových spoločností sú vyťažené v priemere na 88 %

PROJEKTANTI OČAKÁVAJÚ V TOMTO ROKU RAST TRHU O 3,0 %

V tomto roku očakávajú projektové spoločnosti rast trhu projektových prác o 3,0 %. Pre nasledujúci rok tiež počítajú s rastom, tentokrát vo výške 2,4 %.

Vývoj trhu projektových prác

Andrej Doležal
minister dopravy a výstavby SR

Vôbec prvýkrát v histórii sa pri prípravách projektov na Ministerstve dopravy SR nebudeme riadiť politickou vôľou, ale tvrdými dátami a analýzami. Tie sme zohľadnili v harmonogramoch priorít cestnej a železničnej infraštruktúry. História ukázala, že najlepšou cestou z akejkoľvek krízy sú práve masívne investície. My sme na tieto investície pripravení.

VYŠŠÍ RAST TRHU OČAKÁVA INŽINIERSKE STAVITELSTVO

Spoločnosti orientujúce sa prevažne na projekciu inžinierskych stavieb očakávajú vyšší rast trhu, a to o 5,2 % v tomto roku a o ďalších 3,9 % v roku 2022. Pozemné projekcie potom očakávajú rast trhu o 2,0 % v tomto roku a o ďalších 1,7 % v nasledujúcom roku.

Vladimír Jacko

generálny riaditeľ Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s.

Trh projektových prác logicky reaguje na stagnáciu v stavebníctve. Projektanti sa vo veľkej miere spoliehajú práve na investície štátu a verejného sektora. Nemožno očakávať, že súkromné investície budú hnacím motorom stavebníctva. V ďalšom období možno očakávať na trhu ostrý konkurenčný boj o zákazky. Nové zákazky budú vo veľkej miere závislé na objeme financií vyčlenených na prípravu projektov v budúcich rokoch.

Tomáš Balla

Corporate risks & Reinsurance manager spoločnosti Generali Poistovňa, a.s.

Vzhľadom na predpoklad výkonnosti stavebníctva, očakávame silnú pozíciu tohto sektora aj v roku 2022 na slovenskom trhu.

Lucie Bohátková

členka predstavenstva a obchodná riaditeľka spoločnosti SG Geotechnika a.s.

V roku 2021 očakávame pokles projektových prác oproti roku 2020, a to hlavne v oblasti inžinierskych stavieb zadávaných z verejného rozpočtu. Pre rok 2022 bude pravdepodobne klesajúca tendencia trhu pokračovať, z čoho máme do budúcnosti obavy.

KAPACITY PROJEKTOVÝCH SPOLOČNOSTÍ SÚ VYŤAŽENÉ V PRIEMERE NA 88 %

V súčasnej chvíli sú kapacity projektových spoločností vyťažené v priemere na 88 %. V prvom polroku roka 2022 očakávajú projektové spoločnosti vyťaženie svojich kapacít na 89 %.

Ľudovít Augustín

spoločník v spoločnosti EUPROM, spol. s.r.o.

Vývoj projektovej prípravy v tomto roku už dobehne v nastavenom režime, ktorý je ovplyvnený aj kovidovou situáciou. Na budúci rok, bez ohľadu aké budú obmedzenia, nevyhnutne musí nastúpiť trend rozsiahlej a pružnej prípravy investícií, hlavne v sektoroch ktoré predurčí celoslovenský

plán obnovy. Je to strategická záležitosť a tu musia všetky kapacity naplno zabráť, lebo čas a objem je na naše pomery dosť kritický, dokonca sa obávam, či kapacita prípravy bude dostatočná. To sa bude týkať aj roku 2023.

Vojtech Tóth

riaditeľ spoločnosti ELHYCO s.r.o.

Očakávam pokles trhu, nakoľko príprava nových stavieb viazne.

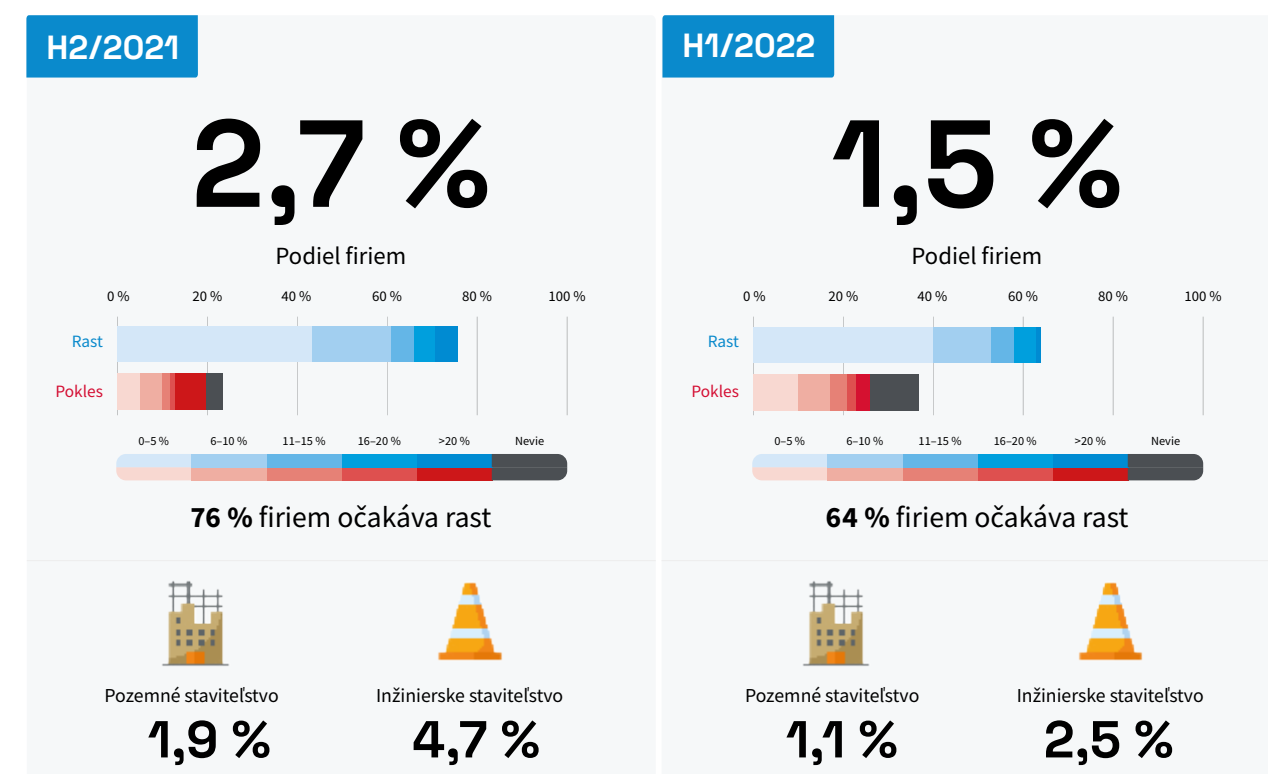
07

Tržby projektových spoločností tento rok porastú o 2,7 %. Tržby rýchlejšie porastú spoločnostiam venujúcim sa inžinierskej projekcii. V priemere majú firmy zazmluvnené zákazky na 5 mesiacov dopredu. Maržu nebude meniť 59 % opýtaných spoločností.

TRŽBY PROJEKTOVÝCH SPOLOČNOSTÍ TENTO ROK PORASTÚ O 2,7 %

V tomto roku projektové spoločnosti očakávajú rast svojich tržieb až o 2,7 %. V roku 2022 by, podľa ich predikcií, mali tržby vzrásť o ďalších 1,5 %.

Vývoj tržieb projektových spoločností

Katarína Bruncková

štátna tajomníčka Ministerstva dopravy a výstavby SR

Ako vyplýva z predpokladov a očakávaní a ako naznačuje doterajší priebeh, v roku 2021 ako aj v roku 2022 by mal byť zaznamenaný rast tržieb projektových prác v odbore pozemného staviteľstva. Inžinierske staviteľstvo, podľa doterajšieho priebehu v tomto roku, s najväčšou pravdepodobnosťou zaznamená pokles tržieb v oblasti projektových prác. Očakávame, že

k zlepšeniu súčasného stavu, nielen v budúcom roku, ale výhľadovo aj v ďalšom období, by mali pomôcť plánované projekty spolufinancované z európskych fondov. Nový finančný nástroj Plán obnovy a odolnosti ako aj Partnerská dohoda na roky 2021 – 2027 prinášajú nové investičné príležitosti pre budúce obdobie.

TRŽBY RÝCHLEJŠIE PORASTÚ SPOLOČNOSTIAM VENUJÚCIM SA INŽINIERSKEJ PROJEKCII

Tržby by mali rýchlejším tempom rásť spoločnostiam, ktoré sa prevažne venujú projekcii inžinierskych stavieb. Tieto spoločnosti očakávajú rast svojich tržieb o 4,7 % v tomto roku a v nasledujúcom roku o 2,5 %. Tržby u projektových spoločností venujúcich sa pozemnému staviteľstvu porastú tento rok o 1,9 % a v nasledujúcom roku o 1,1 %.

Viliam Piták

riaditeľ spoločnosti HBH Projekt spol. s r.o. – organizačná zložka Slovensko

Čo sa týka verejných zákaziek, tak v roku 2021 prevládala stagnácia až útlm pri nových zákazkách. Na základe našich informácií je to spôsobené nedostatkom finančných prostriedkov u verejných obstarávateľov. Zhoršuje sa situácia aj projektových spoločností, ktoré sú nútené hľadať zákazky v zahraničí.

Peter Pittner

konateľ spoločnosti BUNG CZ s.r.o. a BUNG Slovensko s.r.o.

V nasledujúcom období predpokladáme rast dopytu po projektových prácach. Vzhľadom na zdravú konkurenciu medzi poskytovateľmi je dôležité kľásť čoraz väčší dôraz na kvalitu, odbornú zdatnosť a sústavné vzdelávanie vlastných projektantov, ťažisko v oblasti digitalizácie a automatizácie projektových prác. Cezhraničná výmena skúseností je kľúčom k rýchlejšiemu odbornému rastu overeného praxou na konkrétnych stavebných projektoch.

Slavomír Podmanický

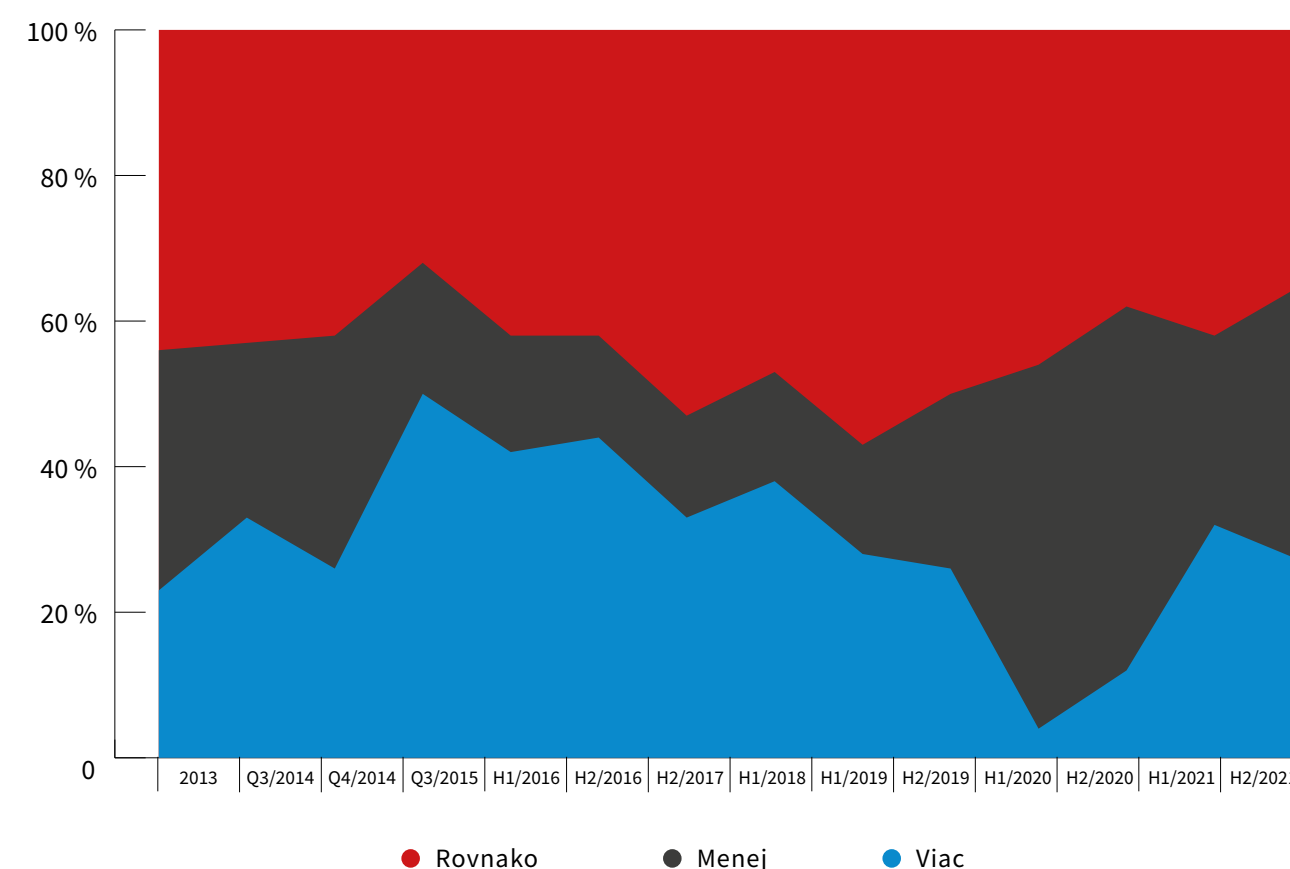
predseda Správnej rady PSKD, o.z.

V oblasti líniových dopravných stavieb neboli v rokoch 2020 a 2021 vypísané prakticky žiadne väčšie tendre. Podľa nastoleného trendu Ministerstva financií SR a jeho zložky ÚHP sa dá očakávať, že tento stav pretrvá aj počas roka 2022. Projektové firmy v tomto segmente sú podvyživené, a ak sa nič nezmení, budú mať existenčné problémy.

V PRIEMERE MAJÚ FIRMY ZAZMLUVNENÉ ZÁKAZKY NA 5 MESIACOV DOPREDU

V priemere majú projektové spoločnosti zazmluvnené zákazky na 5 mesiacov dopredu. Pre 39 % opýtaných sa jedná o menšiu dobu v medzioročnom porovnaní a pre 35 % opýtaných o dobu rovnako dlhú. Pre viac ako pätinu sa potom jedná o nárast tejto doby v medzioročnom porovnaní (26 %).

V porovnaní s rovnakým obdobím minulého roka je to:

Kristian Smutný

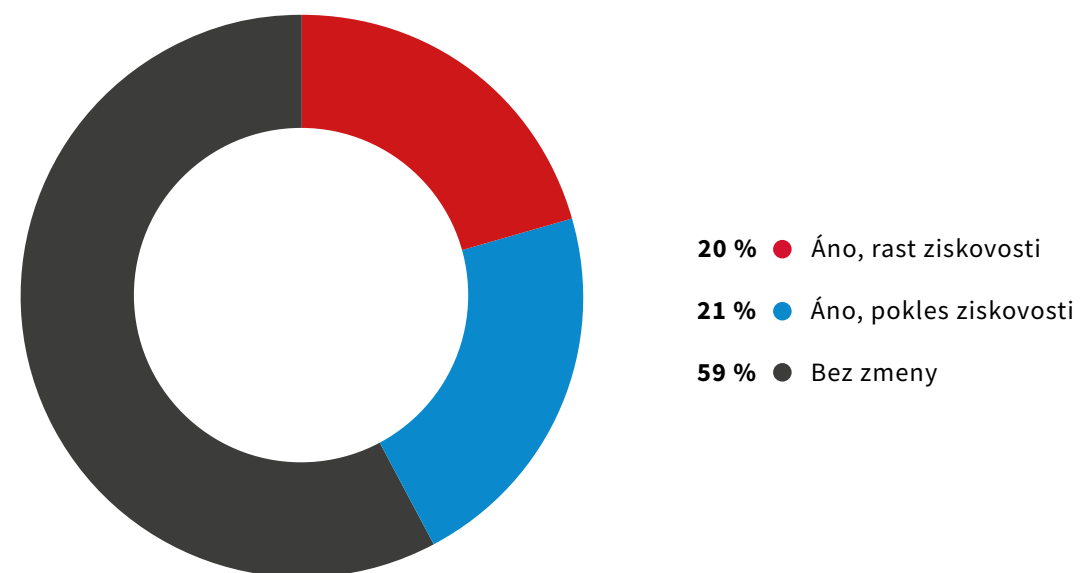
majiteľ a konateľ spoločnosti KOPA ENG. s.r.o.

Zvyšok tohto roka bude ovplyvnený 3. vlnou pandémie, nakoľko efekt masívneho testovania prináša vysokú pozitivitu testovaných a prináša rôzne obmedzenia. Po ukludnení situácie na jar 2022 očakávam výrazné oživenie trhu.

MARŽU NEBUDE MENIŤ 59 % OPÝTANÝCH SPOLOČNOSTÍ

Svoju maržu neplánuje meniť 59 % opýtaných projektových spoločností. K zmene marže sa prikloní zostávajúcich 41 % opýtaných, kedy 20 % opýtaných bude svoje marže zvyšovať a 21 % respondentov dokonca znižovať.

Očakávate zmenu ziskovosti (marží) Vašich zákaziek v roku 2022?

Ján Majerský

generálny riaditeľ spoločnosti PROMA, s.r.o.

”

Tento rok je vývoj projektových prác so stúpajúcou tendenciou. Budúci rok očakávam ďalší zvýšený dopyt po projektových prácach.

08

Verejná správa nie je príliš ochotná vykonávať zmeny pre bližšie špecifikácie zadání. Najlepšie komunikuje súkromný sektor. Podľa necelej polovice opýtaných nie je projektová dokumentácia zbytočne príliš podrobná. Najviac podrobností obsahuje dokumentácia pre stavebné povolenie. U súkromných investorov vystihuje stanovená hodnota predpokladané ceny náročnosti spracovania podľa 50 % opýtaných. Požiadavky na spracovanie v BIM boli uplatnené z najväčšej časti u súkromných investorov.

VEREJNÁ SPRÁVA NIE JE PRÍLIŠ OCHOTNÁ VYKONÁVAŤ ZMENY PRE BLIŽŠIE ŠPECIFIKÁCIE ZADANÍ

Projektové spoločnosti hodnotili komunikáciu verejnej správy počas výberových konaní u verejných zákaziek. Jednotlivé aspekty hodnotili známkami 1 - 5, kedy 1 je najlepšie a 5 je najhoršie hodnotenie. Najhoršie hodnotili 3,4 bodmi ochotu verejnej správy vykonávať zmeny pre bližšiu

špecifikáciu zadání a 3,0 bodmi odbornosť odpovedí. Naopak, lepšie hodnotili profesionalitu 2,9 bodmi a rýchlosť odpovedí 2,7 bodmi. Respondenti tiež uvádzajú iné možnosti než vyššie uvedené, a to predovšetkým stanovenie ceny zákazky, alebo celkovú podrobnosť projektu, a to 4,1 bodmi.

Ako hodnotíte úroveň komunikácie s verejnými obstarávateľmi počas verejného obstarávania?

Viliam Piták

riaditeľ spoločnosti HBH Projekt spol. s r.o. – organizačná zložka Slovensko

Nie všetky súťažné podklady od verejných obstarávateľov sú zverejnené v ideálnom stave. Stane sa, že sú kopírované z iných súťaží a neupravené na novú zákazku. Taktiež bývajú aj nejasne koncipované. Uchádzači musia klásť otázky verejnemu obstarávateľovi, aby sa dopátrali k jasným formuláciám. Reakcie verejných obstarávateľov bývajú rôznorodé. Zvyčajne verejný obstarávateľ trvá na svojich podmienkach a nepristúpi na žiadnu úpravu. Na základe pripomienok k súťažným podkladom dochádza aj k zrušeniu súťaže. Sú však prípady,

kedy sa komunikáciou a správne položenými otázkami dosiahne požadované vysvetlenie. Keď berieme proces verejného obstarávania až po ukončenie zákazky, tak musíme konštatovať, že pri riešení niektorých problémov komunikácia dosť viazne a neúmerne sa predlžuje (napr. odsúhlasenie naviacprác) Veľa problémov by sa vyriešilo dôslednou prípravou súťažných podkladov a jasným vyšpecifikovaním všetkých požiadaviek od verejného obstarávateľa.

NAJLEPŠIE KOMUNIKUJE SÚKROMNÝ SEKTOR

Projektové spoločnosti tiež hodnotili komunikáciu jednotlivých subjektov, a to opäť známkou 1 - 5, kde 1 je najlepšia a 5 je najhoršia. Komunikáciu súkromného subjektu ohodnotili projektové spoločnosti 2,2 bodmi a komunikáciu v rámci projektov pozemnej výstavby pre štát ohodnotili spoločnosti 2,8 bodmi z 5 možných. Najhoršie hodnotili komunikáciu u projektov dopravnej infraštruktúry pre štát, a to 3,0 bodmi z 5 možných.

Dalibor Novotný

riaditeľ a predseda predstavenstva spoločnosti SMS a.s.

Vo väčšine prípadov je dobrá. Je v záujme obstarávateľov, aby všetky sporné, alebo nejasné otázky vyriešili. Vedia, že sa tak vyhnú možným problémom v realizácii. Občas sa nájde investor, ktorý disponuje informáciami (ako napr. podrobnejšie výkazy výmer, detailnejšia projektová dokumentácia), ale nechce ich poskytnúť uchádzačom. Spravidla tieto VO končia ich zrušením.

Ján Majerský

generálny riaditeľ spoločnosti PROMA, s.r.o.

Komunikácia je závislá od schopnosti a hlavne skúseností verejného obstarávateľa. Ak má verejný obstarávateľ personál, ktorý rozumie investičnému procesu, vie ako výsledok a ciele projektu dosiahnuť a čo všetko je potrebné v tejto práci uskutočniť, tak sa výrazne ľahšie, pokojnejšie a hlavne ústretovejšie komunikuje pri riadení projektov. Problémom

sú vždy interné obmedzenia a podmienky zákona o verejnom obstarávaní, ktoré nedávajú priestor pre operatívne riešenia zmien, ktoré každý projekt pri jeho tvorbe potrebuje, ak chcem dosiahnuť optimalizáciu riešenia. O tom sa v zadaní o verejnom obstarávaní neuvažuje.

Peter Pittner

konateľ spoločnosti BUNG CZ s.r.o. a BUNG Slovensko s.r.o.

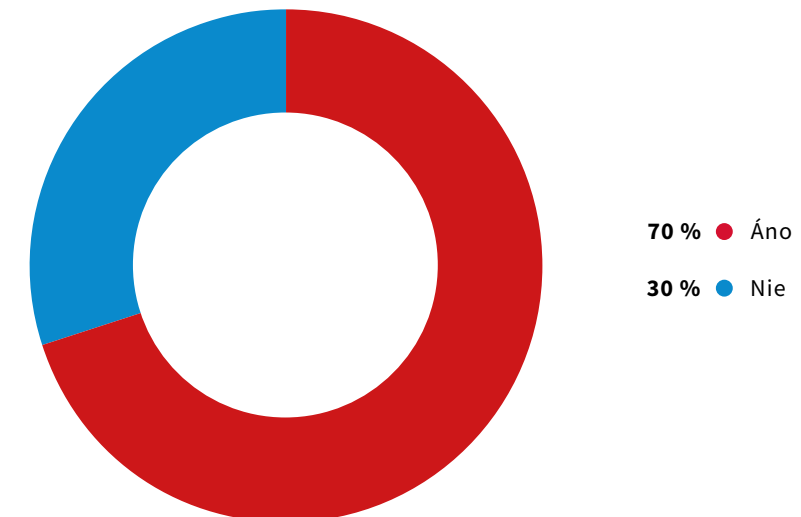
Vychádzajúc z konkrétnych skúseností, považujem komunikáciu za správnu, presnú a rýchlu. Nedostatky, alebo nepresnosti v úvodnom zadaní boli po položených otázkach uchádzačov dostatočne vysvetlené a korigované.

PODĽA NECELEJ POLOVICE OPÝTANÝCH NIE JE PROJEKTOVÁ DOKUMENTÁCIA PRÍLIŠ ZBYTOČNE PODROBNÁ

Necelá polovica opýtaných projektových spoločností je názoru, že projektová dokumentácia nie je zbytočne podrobná (47 %). Iba v niektorých prípadoch sa tieto nadbytočné detaily vyskytujú podľa 45 % opýtaných. Ako zbytočne podrobnú projektovú dokumentáciu hodnotí 8 %

opýtaných spoločností. Podľa 70 % opýtaných zodpovedá vyhláškou stanovený obsah a rozsah spracovania projektovej dokumentácie podľa jednotlivých stupňov účelom daného stupňa. Opačného názoru je 30 %.

Zodpovedá vyhláškou stanovený obsah a rozsah spracovania projektovej dokumentácie podľa jednotlivých stupňov účelom daného stupňa?

Lucie Bohátková

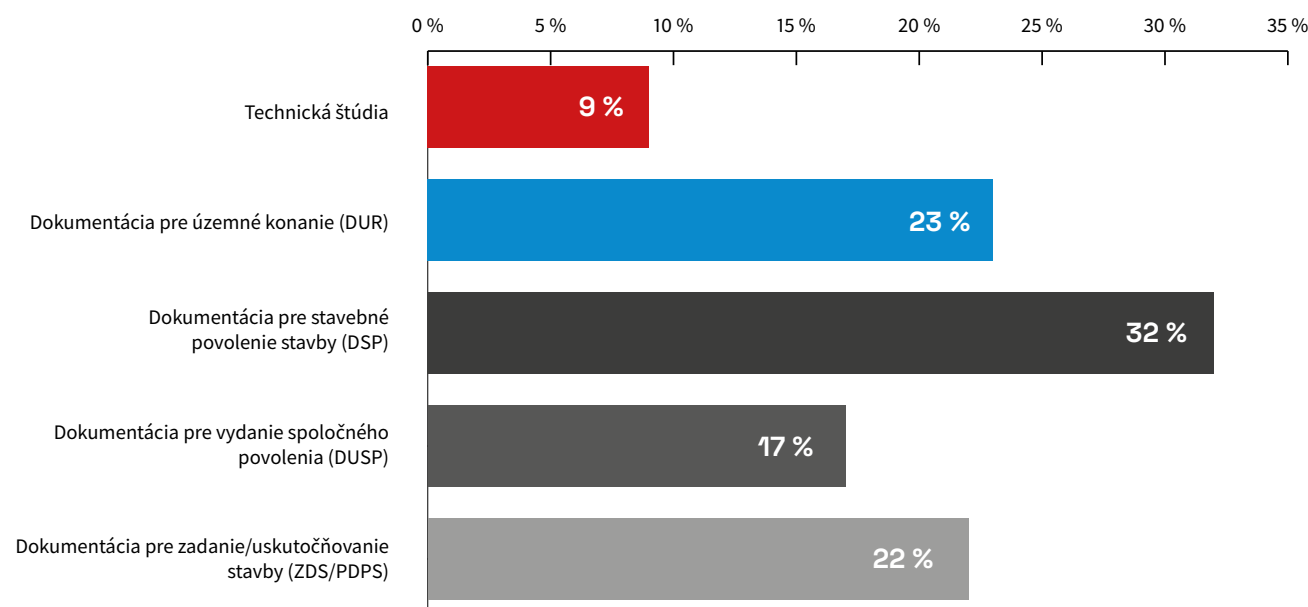
členka predstavenstva a obchodná riaditeľka spoločnosti SG Geotechnika a.s.

Je veľký rozdiel v oblasti komunikácie verejných obstarávateľov v priebehu verejného obstarávania, ako v zadávateľoch, tak aj v rámci jednotlivých sekcií verejných obstarávateľov. Niektoré výberové konania bežia čisto elektronicky, ale niektoré sú kombináciou elektronickej a papierovej podoby, čo prináša veľké komplikácie. V súčasnosti sú verejní obstarávatelia veľmi opatrní a uzavretie výberového konania, ako aj podpis zmluvy sú z nášho pohľadu zdĺhavou záležitosťou.

NAJVIAC PODROBNOSTÍ OBSAHUJE DOKUMENTÁCIA PRE STAVEBNÉ POVOLENIE

Spoločnosti, ktoré sa domnievajú, že je projektová dokumentácia zbytočne podrobná, uviedli, že najviac takýchto podrobností obsahuje dokumentácia pre stavebné povolenie stavby (32 %). Za podrobné tiež považujú dokumentáciu pre zadanie/uskutočnenie stavby (22 %), alebo dokumentáciu pre územné konanie (23 %). Najmenej detailov, naopak, podľa projektantov, obsahuje dokumentácia pre vydanie spoločného povolenia (17 %) a technická štúdia (9 %).

Ktoré časti považujete za príliš podrobné?

Vladimír Jacko

generálny riaditeľ Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s.

Každý stupeň projektovej dokumentácie rieši podrobnosť projektu v zmysle platnej legislatívy, noriem a predpisov v SR. K získaniu rôznych rozhodnutí, záväzných stanovísk a povolení v jednotlivých konaniach je nevyhnutné vypracovať projektovú dokumentáciu v rozsahu danom predmetnými predpismi. Podrobnosti projektu podľa spomínaných predpisov môžu mať značný vplyv na vydané povolenie stavby, ako aj určenia predpokladanej hodnoty zákazky. Práve táto predpokladaná hodnota zákazky je nevyhnutná pri snahe o čo najpresnejšie určenie ceny verejnej zákazky.

V stavebnej praxi sa však často stretávame s problematikou zlučovania jednotlivých stupňov, respektíve s kombináciou stupňov spracovania projektovej dokumentácie čo pri menších stavbách ako je napríklad stredisko údržby, rozšírenie existujúcich odpočívadiel môže viesť k šetreniu času potrebného na projektovú prípravu a tým pádom k skoršej realizácii. V takýchto prípadoch je zlúčenie viacerých stupňov dokumentácie účelné.

U SÚKROMNÝCH INVESTOROV VYSTIHUJE STANOVENÁ HODNOTA PREDPOKLADANEJ CENY NÁROČNOSŤ SPRACOVANÍ PODĽA 50 % OPÝTANÝCH

Podľa polovice opýtaných vystihuje zadávateľom stanovená hodnota predpokladanej ceny zákazky rastúcu náročnosť spracovania projektovej dokumentácie (50 %). Podľa zhodných 25 % opýtaných vedú túto náročnosť vystihnúť aj verejní zadávatelia sektorových a iných než sektorových zákaziek.

Ľudovít Augustín

spoločník vo spoločnosti EUPROM, spol. s r. o.

Komunikácia obstarávateľov sa musí veľmi zefektívniť a zrýchliť, lebo tento čas na procese je veľmi kritický a prispieva ku kritickej ceste v sieťových grafoch prípravy bez rezerv.

Dalibor Novotný

riaditeľ a predseda predstavenstva spoločnosti SMS a. s.

Projektová dokumentácia, na základe ktorej investori obstarávajú stavebné práce, býva veľmi často veľmi nekvalitná. Či už z dôvodu dlhého času medzi jej naprojektovaním a realizáciou diela, alebo z dôvodu nízkeho stupňa projektu. Doplňajú potom na to najmä zhotovitelia, keď počas realizácie

narazia na množstvo problémov, alebo odchýlok od projektu. Ak sa to skĺbi s neskúseným objednávateľom, pre ktorého slovo viacpráca automaticky znamená neoprávnené obohacovanie sa zhotoviteľa, stavebné dielo sa stáva nerealizovateľné.

POŽIADAVKA NA SPRACOVANIE V BIM BOLA UPLATNENÁ Z NAJVÄČŠEJ ČASTI U SÚKROMNÝCH INVESTOROV

Požiadavka na spracovanie projektovej dokumentácie v BIM bola z najväčšej časti uplatnená u súkromných investorov. Od roku 2020 sa jednalo o túto požiadavku u 14,9 % všetkých zákaziek z tohto sektora. U verejných zadávateľov sektorových zákaziek sa jednalo o 10,1 % všetkých zákaziek od roka 2020 a u verejných zadávateľov iných než sektorových zákaziek sa jednalo o 9,3 % všetkých týchto zákaziek.

Slavomír Podmanický

predseda Správnej rady PSKD, o.z.

Napriek tomu, že Stavebný zákon a k nemu vydané Vyhlášky sú vyše 40 rokov staré, spolu so Sadzobníkom UNIKA pre oceňovanie projektových prác a inžinierskej činnosti definujú dostatočne podrobnosť, obsah a rozsah v jednotlivých stupňoch projektovej dokumentácie pre územné, či stavebné konanie, pre potreby realizácie stavieb a ich kolaudáciu. Niektorí investori niekedy zbytočne požadujú podrobnosť nad rámec a väčšinou pre potreby konaní zbytočne.

Naopak, väčšine investorom, najmä štátnym chýba znalosť, predvídavosť a ochota zadávať projektové práce v systéme BIM. Samozrejme, musia očakávať za vypracovanie takehoto projektu vyššie ceny. Zo strany štátu stále chýba ochota a aktivita pre prijatie potrebnej legislatívy, s prijatím ktorej napríklad meškáme za susedným Českom už viac ako 3 roky.

Vojtech Tóth

riaditeľ spoločnosti ELHYCO s.r.o.

Záleží od jednotlivých obstarávateľov. Naopak, vidím, že niektorí obstarávajú realizácie prác na základe projektov pre stavebné povolenie, dokonca som sa stretol už aj z DÚR.

Ľudovít Augustín

spoločník v spoločnosti EUPROM, spol. s.r.o.

Podrobnosť projektovej dokumentácie je diskutovanou témou, ale všeobecne platí, a to sa aj v praxi potvrdzuje, že nemenné časti projektu musia byť pripravené v podrobnosti, ale možné zmeny ako napr. nové technológie, možnosť použitia progresívnych materiálov v čase realizácie a pod. by mali byť pripravené s určitou voľnosťou riešenia a variability, čo podrobné detaily neumožňujú.

Peter Pittner

konateľ spoločnosti BUNG CZ s.r.o. a BUNG Slovensko s.r.o.

Pokiaľ si zadávateľ objedná podrobnosť projektovej dokumentácie v určitom stupni tak, že je nad rámec obvyklého rozsahu, má na to určite svoje dôvody. Tieto môžu byť známe len zadávateľovi, napr. potreba výberu zhotoviteľa s dôrazom na určité technické skúsenosti, alebo originálne riešenia. Projektant môže zadávateľovi poradiť so zmenou podrobnosti a rozsahu, ale jeho úlohou je splniť danú objednávku, pokiaľ ju takto prijme.

Lucie Bohátková

členka predstavenstva a obchodná riaditeľka spoločnosti SG Geotechnika a.s.

Z pohľadu inžinierskych stavieb nehodnotíme podrobnosť projektovej dokumentácie ako zbytočnú a zabiehajúcu do veľkých podrobností. Naopak, niekedy mávame pocit, že pre náročné inžinierske stavby nie sú projekty rozsahom úplne dostatočné a pomerne dosť vecí sa dopracováva až vo fáze realizačnej dokumentácie, čoho následkom novo doprojektované detaily majú dopad na rozpočet stavby a tým aj dochádza k vzniku naviacprác.

Ján Majerský

generálny riaditeľ spoločnosti PROMA, s.r.o.

Podrobnosti projektov pre stavebné povolenie by u jednoduchých stavieb mali byť výrazne nižšie. Za nelogické a nesystémové pokladám požiadavky a zadanie súkromných investorov, ale aj verejných obstarávateľov na vypracovanie „projektovej dokumentácie pre stavebné povolenie v podrobnosti realizačného projektu“. Takýto rozsah

nepozná ani naša legislatíva a pokladám to za „novotvar dokumentácie“, čo investorovi dáva priestor na „ohýbanie“ ceny za projektové práce a vznikajú rôzne obsahy projektov, čo v konečnom dôsledku postihne zhotoviteľov pri realizácii stavby a kvalitu projektovej dokumentácie, podľa ktorej sa má realizovať stavba.

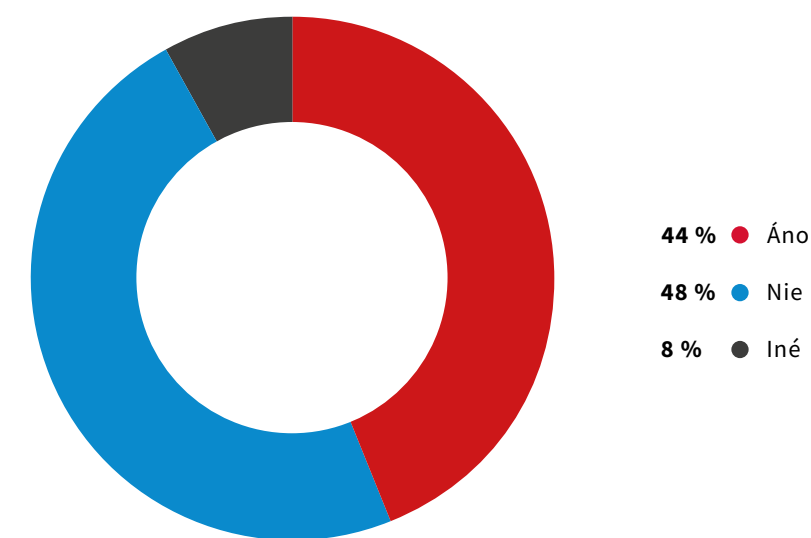
09

Podľa 48 % opýtaných nechápu verejní investori správne úlohu a význam technického dozoru investora. Najčastejšie sa projektové spoločnosti stretávajú s FIDIC. Podľa 67 % opýtaných je v týchto podmienkach riadne definovaný výkon TDI. Podľa 59 % opýtaných nie je technický dozor vykonávaný nezávisle a odborne. Podľa 48 % opýtaných nebude mať digitalizácia vplyv na riadenie a komunikáciu medzi Objednávateľom, technickým dozorom a Zhotoviteľom. Digitalizácia povedie k zjednodušeniu komunikácie iba čiastočne.

PODĽA 48 % OPÝTANÝCH NECHÁPU VEREJNÍ INVESTORI SPRÁVNE ÚLOHU A VÝZNAM TECHNICKÉHO DOZORU INVESTORA

Podľa 48 % opýtaných projektových spoločností nechápu zadávatelia na Slovensku správne úlohu a význam technického dozoru. Viac ako dve pätiny sa domnieva o opak (44 %). Zostávajúcich 8 % tiež uviedlo, že úlohu chápu iba niektorí zadávatelia.

Domnievate sa, že verejní zadávatelia v SR správne chápu úlohu a význam technického dozoru?

Peter Pittner

konateľ spoločnosti BUNG CZ s.r.o. a BUNG Slovensko s.r.o.

V problematike TDI rozlišujeme medzi samotným technickým dozorom stavby a komplexným riadením stavby s celkovou kontrolou jej kvality. Verejní zadávatelia uprednostňujú samotný technický dozor, pričom efektívne komplexné riadenie stavby zo strany investora/zadávateľa, alebo jeho delegovanie, je podcenené. Doplnenie kompetencií TDI tak, aby mohol projekt celkovo koordinovať vo väzbe na termínový plán, rozpočet a kvalitu by posilnilo efektívnosť služieb TDI.

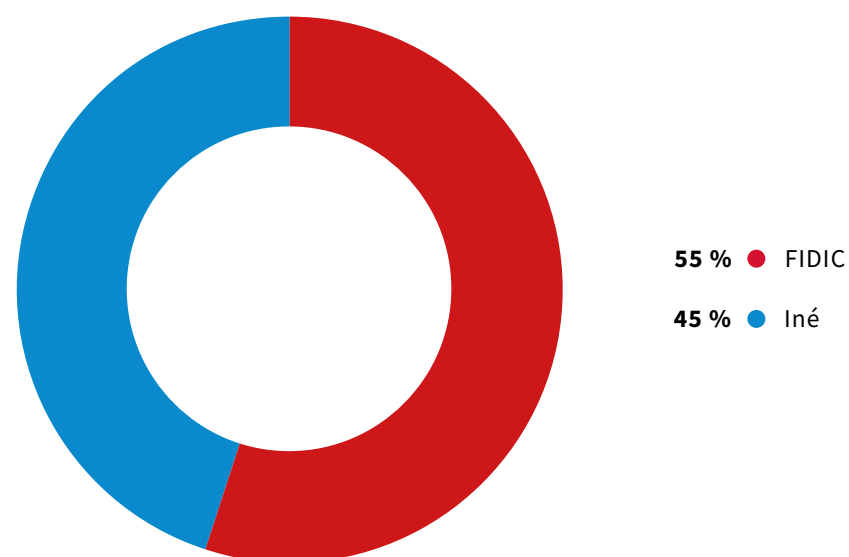
NAJČASTEJŠIE SA PROJEKTOVÉ SPOLOČNOSTI STRETÁVAJÚ S FIDIC

Najčastejšie sa projektové spoločnosti stretávajú so zmluvnými podmienkami FIDIC medzi Objednávateľom a Zhotoviteľom (55 %). Ďalších 45 % sa tiež stretáva s inými podmienkami.

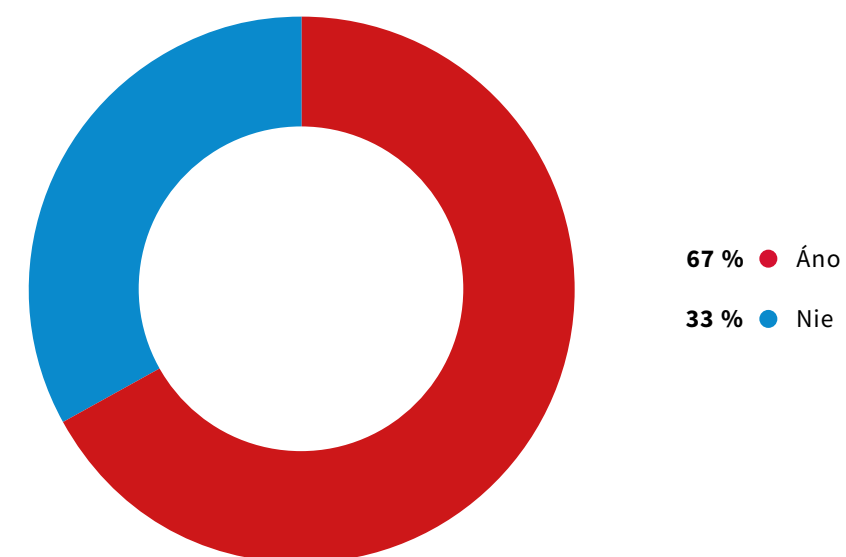
PODĽA 67 % OPÝTANÝCH JE V TÝCHTO PODMIENKACH RIADNE DEFINOVANÝ VÝKON TDI

Podľa dvoch tretín opýtaných je v zmluvných podmienkach správne definovaný výkon technického dozoru (67 %). Zostávajúca tretina je opačného názoru (33 %).

S akými zmluvnými podmienkami medzi Objednávateľom a Zhotoviteľom sa v rámci praxe stretávate?

Je v týchto podmienkach riadne definovaný výkon technického dozoru?

Viliam Piták

riaditeľ spoločnosti HBH Projekt spol. s r.o. – organizačná zložka Slovensko

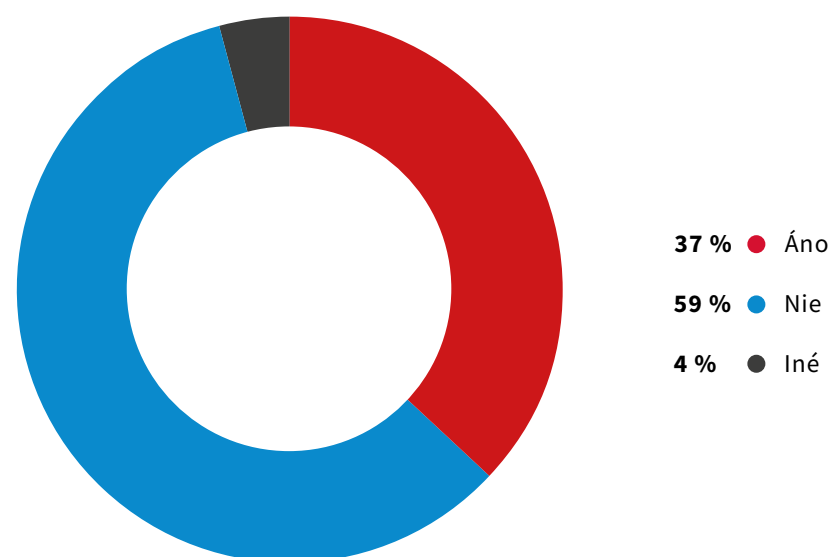
”

Na úlohu TDI je potrebné hľadieť z dvoch uhlov. Jeden pohľad je zmluvný a druhý pohľad je verejný a to je úloha dohľadu nad nakladaním s verejnými prostriedkami. Zmysel verejnej úlohy dozoru je potrebné posilňovať a vysvetľovať, pretože táto úloha je málo vnímaná. Často je TDI chápaný ako predĺžená ruka obstarávateľa, ale tak to nie je. V zmysle medzinárodnej praxe, a nezáleží na veľkosti projektu, je obecné pre projekt prospešnejší nezávislý dozor. Z toho poznania potom plynú aj zmeny zmluvné.

PODĽA 59 % OPÝTANÝCH NIE JE TECHNICKÝ DOZOR VYKONÁVANÝ NEZÁVISLE A ODBORNE

Takmer tri pätiny opýtaných je názoru, že technický dozor nie je vykonávaný nezávisle a odborne (59 %). Viac ako tretina je opačného názoru (37 %). Zostávajúce 4 % opýtaných sa domnievajú, že záleží na konkrétnom investorovi.

Domnievate sa, že technický dozor sa vykonáva nezávisle a odborne?

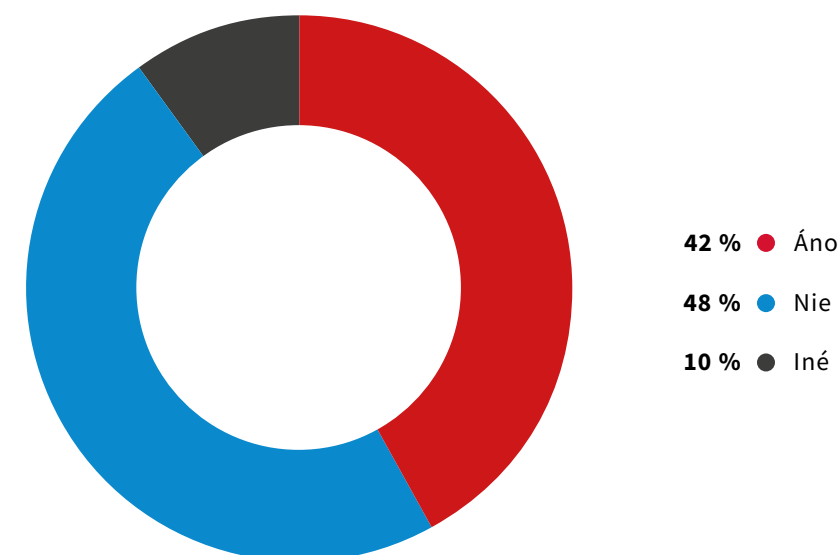
DIGITALIZÁCIA POVEDIE K ZJEDNODUŠENIU KOMUNIKÁCIE IBA ČIASTOČNE

Podľa 63 % opýtaných spoločností povedie digitalizácia k zjednodušeniu komunikácie iba z časti, úplne potom k zlepšeniu povedie podľa 19 % opýtaných. Podľa zostávajúcich 18 % digitalizácia na toto mať vplyv nebude.

PODĽA 48 % OPÝTANÝCH NEBUDE MAŤ DIGITALIZÁCIA VPLYV NA RIADENIE A KOMUNIKÁCIU MEDZI OBJEDNÁVATEĽOM, TECHNICKÝM DOZOROM A ZHOTOVITEĽOM

Podľa 48 % opýtaných nebude mať digitalizácia vplyv na riadenie a komunikáciu medzi Objednávateľom, technickým dozorom a Zhotoviteľom. Podľa 42 % táto situácia, naopak, vplyv mať bude. Zostávajúcich 10 % opýtaných sa domnieva, že vplyv pocítia iba u vybraných investorov.

Zmení digitalizácia slovenského stavebníctva zásadne procesy riadenia a komunikáciu medzi Objednávateľom, technickým dozorom a Zhotoviteľom?

KONTAKTY

CEEC Research s.r.o.

CEEC Research je poprednou analytickou spoločnosťou, ktorá sa zameriava na výskumy v oblasti stavebníctva a verejných zákaziek. Spoločnosť poskytuje analýzy vybraných sektorov od roku 2006 a aktuálne naše štúdie využíva cez 17 000 spoločností z celého sveta. Všetky naše štúdie a analýzy sú založené výhradne na údajoch získaných z pravidelných štrukturovaných rozhovorov s kľúčovými predstaviteľmi vybraných najväčších, stredných aj malých spoločností.

CEEC Research okrem pravidelných štúdií a analýz organizuje aj Stretnutia lídrov vybraných sektorov, ktorých sa zúčastňujú generálni riaditelia najvýznamnejších spoločností, prezidenti a predsedovia najväčších zväzov, cechov a komôr a taktiež aj ministri a najvyšší predstavitelia štátov vybraných krajín.

Michal Vacek

Riaditeľ spoločnosti

Tel.: +420 776 023 170

E-mail: michal.vacek@ceec.eu

www.ceec.eu

Považská cementáreň a.s.

Považská cementáreň, a. s., Ladce je najstaršia cementáreň na Slovensku, ktorá sa stala realizáciou významných investícií jednou z najmodernejších v stredoeurópskom regióne. Už 125 rokov prinášajú generácie ladeckých cementárov špičkové cementy všetkých pevnostných tried, ktorými zlepšujeme kvalitu života obyvateľov na Slovensku. Komerčný úspech cementov z Ladiec pramení z nadštandardnej úrovne fyzikálno-chemických vlastností, ako aj z ústretového plnenia požiadaviek našich spokojných zákazníkov. Používaním progresívnych technológií v oblasti využívania alternatívnych palív chránime životné prostredie a stali sme sa lídrom vo využívaní ekotechnológií v cementárskom priemysle. „Pomáhame realizovať Vaše plány“.

Považská cementáreň, a. s.

ul. Janka Kráľa

018 63 Ladce

Tel.: +421/42/4603 111

Fax: +421/42/4603 386

E-mail: pcla@pcla.sk

www.pcla.sk

HBH Projekt spol. s r. o.

Spoločnosť HBH Projekt je skúseným dodávateľom projektovej dokumentácie a poskytovateľom komplexného spektra konzultačných služieb vo všetkých etapách prípravy, zhotovenia a údržby infraštruktúrnych stavieb. Mnohoročné skúsenosti našich expertov zo stoviek úspešne dokončených projektov a naša schopnosť zostaviť tím podľa potrieb a požiadaviek klienta nám umožňuje dosahovať excelentných výsledkov i na tých najkomplikovanejších a najrozsiahlejších projektoch. Sme nezávislá česká projektová a konzultačná kancelária so zameraním na dopravné a inžinierske stavby. Naším zákazníkom zaisťujeme kompletnú projektovú prípravu a inžiniering, vrátane výkupov pozemkov, poskytujeme ekologické poradenstvo a zaisťujeme technický dozor investora na stavbu. Naši experti vytvárajú pre klientov vizualizácie, dopravné modely a analýzy, bezpečnostné a ekologické posudky, poskytujú právne poradenstvo pri výstavbe a ďalšie konzultačné služby spojené s výstavbou. Sme stabilná a dôveryhodná spoločnosť s tradíciou na českom a slovenskom trhu od roku 1992. V oblasti prípravy cestných stavieb patríme medzi najvýznamnejšie spoločnosti na českom a slovenskom trhu. Kolektív viac ako dvesto špecialistov v centrále v Brne a na pobočkách v Prahe, Olomouci, Bratislave a v Banskej Bystrici je pripravený poskytnúť našim zákazníkom nielen expertné znalosti, ale taktiež aj podporu a orientáciu v procese prípravy a realizácie komplikovaných dopravných inžinierskych stavieb. Rozsah činností, v ktorých sme schopní spracovať rôznorodé zákazky vlastnými silami, stále rozširujeme. V ďalších oblastiach si vyberáme dôveryhodných partnerov, na ktorých prácu môžeme byť hrdí.

HBH Projekt spol. s r. o.

Projektová kancelária pro dopravní a inženýrské stavby

Tel.: 549 123 411

Fax.: 549 123 456

E-mail: hbh@hbh.cz

www.hbh.cz

Veacom SK s. r. o.

Spoločnosť Veacom sa zaoberá on-line aukciou vyradenej techniky a vozidiel od najvýznamnejších firiem v oblasti stavebníctva, ťažby, energetiky a komunálu v strednej Európe. Veacom pôsobí na slovenskom trhu už vyše 15 rokov a za túto dobu sa jej podarilo vytvoriť sieť viac ako 10.000 kupujúcich firiem v rámci celej Európy. Hlavnou výhodou predaja vyradenej techniky cez aukciu Veacom je rýchlosť, transparentnosť, zabezpečenie celého procesu predaja a predovšetkým, vďaka širokej základni dražiteľov, výška dosahovaných cien predávanej techniky v aukcii.

Prečo využiť on-line aukciu Veacom:

- zvýšenie výnosov z predaja
- úspora času a nákladov
- vysoká transparentnosť predaja
- zaistenie administratívneho servisu
- bezplatné ohodnotenie techniky na predaj
- oslovenie tisícov dražiteľov v tuzemsku aj v zahraničí
- garancia zaplattenia ceny do 10 dní od predaja

Veacom s.r.o.

Štefánikova 113/23,

Trnava 91701, Slovensko

Ing. Jan Havel, MBA

+420 776 180 272

havel@veacom.cz

www.veacom.cz

Aplikácia pre vašu stavbu!

Elektronický stavebný denník

- Online prístup **24 hodín denne**
- Zdieľajte dáta o stavbe so svojim tímom
- Súlad s právnymi predpismi
- Rýchle fulltextové vyhľadávanie
- **Uľahčenie práce** vďaka funkciám Elektronického stavebného denníka
- Prevod reči na text
- Cloud - **najlepšia infraštruktúra** pre stavebníctvo
- Prehľady a reporty **ľahšie a rýchlejšie**

Vyskúšajte na 30 dní
ZDARMA

Využite mimoriadnu akciu

Prezentácia Buildary.online ZDARMA

Prihláste sa na: <https://firstis.eu/sk/skolenia-first>

K stiahnutiu
na App Store
i Google Play

Management úloh

- Úlohy s väzbou na výkresy
- **Prehľady** o úlohách
- Prikladanie príloh i fotografií **priamo zo stavby**
- Informačný e-mail a udalosť v MS Outlook
- Hierarchická štruktúra stavby s výkresmi
- **Sledovanie stavu a termínu** úlohy
- Notifikácia zmien v aplikácii
- **Kompatibilita** so stavebným denníkom

POLROČNÁ ŠTÚDIA SLOVENSKEHO STAVEBNÍCTVA H2/2021

Informácie tu uvedené majú všeobecný charakter a nie sú určené na riešenie situácie konkrétnej osoby či subjektu. Hoci sa snažíme zabezpečiť, aby boli poskytované informácie presné a aktuálne, nemožno zaručiť, že budú zodpovedať skutočnosti k dátumu, ku ktorému sú doručené, alebo že zostanú platné aj v budúcnosti. Používatelia by pred konaním alebo zdržaním sa konania na základe informácií obsiahnutých v tejto štúdii mali zvážiť využitie príslušných profesionálnych služieb. Zodpovednosť za kroky podniknuté na základe obsahu tejto štúdie nebude akceptovaná.

COPY GENERAL

Táto štúdia bola vytlačená vďaka spolupráci s Copy General.

© CEEC Research

ceec
research